

HOGE RAAD VAN FINANCIEN

AFDELING "FISCALITEIT EN PARAFISCALITEIT"

EERSTE RAPPORT BETREFFENDE EEN BREDE FISCALE HERVORMING

JULI 2021

WOORD VOORAF

Op 30 maart 2021 kreeg deze Afdeling van de Hoge Raad van Financiën (HRF) een schrijven van de vice-eerste Minister alsook Minister van Financiën om een rapport te maken over een brede fiscale hervorming. Dit werk moet gerelateerd worden met een verdere uitwerking van het HRF advies van mei 2020 betreffende de verlaging van de lastendruk op arbeid en de mogelijkheden voor de financiering ervan.

Gezien de onmogelijkheid om fysiek te vergaderen alsook de omvang van het werk en een realistisch tijdschema is er gekozen om twee rapporten te maken voor de Minister van Financiën. De werkzaamheden voor het tweede rapport starten in de zomer 2021.

De Afdeling heeft acht malen digitaal vergaderd over dit eerste rapport en dat in de periode april-juli van het jaar 2021.

Zes thema's zijn het onderwerp van dit eerste rapport, namelijk: een verdere doorlichting van het basisscenario van deze Afdeling in het advies van mei 2020, nieuwe berekeningen inzake de compenserende maatregelen met een beperkte budgettaire impact, de federale woonbonus en ten vierde de milieu- en klimaattaksen. De twee laatste onderdelen van dit rapport hebben betrekking op de fiscaliteit voor de sporters en het dossier van de auteursrechten.

Ik wens de leden van deze Afdeling van de Hoge Raad van Financiën, het personeel van het secretariaat van de HRF alsook de toegewezen experts van harte te bedanken voor hun medewerking bij de totstandkoming van dit rapport.

Ik hoop dan ook dat dit rapport een bijdrage kan leveren aan een fiscale-parafiscale hervorming.

Veel lees- en leergenoet !

Prof. Dr. Herman Matthijs

dd. Voorzitter v/d Afdeling fiscaliteit en parafiscaliteit HRF

A. Inleiding

De fiscale en parafiscale druk op arbeid is in ons land te hoog. Het hoogste tarief van onze personenbelasting geldt vanaf een veel lager inkomensniveau dan in onze buurlanden. De verschillende uitzonderingsstelsels vormen geen coherent geheel. Deze vaststellingen werden uitgebreid behandeld in het advies dat de Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit van de Hoge Raad van Financiën (hierna: de Afdeling) uitbracht in mei 2020.

Tot dusver is er nog geen uitgewerkt plan voor een globale fiscale hervorming. De Afdeling beschouwt het als haar opdracht om daartoe een bijdrage te leveren. Zij kreeg op 30 maart 2021 van de Minister van Financiën de opdracht om technische fiches op te stellen ter voorbereiding van een dergelijke bredere fiscale hervorming. Meer specifiek werd de Afdeling gevraagd om een aantal *“concrete voorstellen, opgenomen in het zogenaamde ‘meerderheidsstandpunt’, alsook in het minderheidsstandpunt (uitzonderingsregime voor vervangingsinkomen, huwelijksquotiënt, gezamenlijke inning fiscale en parafiscale bijdragen)”* te onderzoeken. Dit tussentijds rapport wil elementen van antwoord leveren op de vraag van de Minister, in een door hem gevraagde stand van zaken. Dit rapport heeft dan ook niet de ambitie om een globaal en definitief hervormingsplan te leveren. Het is eerder partieel en technisch van aard, en wil enkele bouwstenen leveren die nuttig kunnen zijn voor de in het regeerakkoord aangekondigde globale hervorming. De Afdeling heeft de duidelijke intentie om de komende periode haar activiteiten op dit vlak voort te zetten, en zo bij te dragen tot een globale visieontwikkeling.

De budgettaire opbrengst als gevolg van de fiscale maatregelen besproken in dit rapport, zou in prioritaire orde moeten gebruikt worden voor de verlaging van de lasten op arbeid. Ten aanzien van het eerste punt dat hierna wordt besproken (het basisscenario) moet er wel op gewezen worden dat de uitvoering daarvan het nettoloon verhoogt, doch niet de bruto arbeidskost vermindert.

In alle hierna volgende voorstellen, dient deze Afdeling erop te wijzen dat er competitieve nadelen kunnen zijn voor bepaalde economische sectoren. Tevens moet er gewezen worden op het feit dat wijzigingen aan bestaande systemen een impact kunnen hebben op lopende contracten die in het verleden zijn aangegaan.

B. De samenstelling van de Afdeling

a. De leden van de Afdeling

Volgende personen zijn lid van de Afdeling Fiscaliteit en Parafiscaliteit van de Hoge Raad van Financiën:

- Herman Matthijs (dienstdoend voorzitter)
- Christophe Quintard
- Luc Simar
- Wim Coumans
- Jan Verhoeye
- Mark Delanote
- Philippe Donnay
- Tim Hermans
- Steven Vanden Berghe
- Olivier Rotsart de Hertaing
- Matthieu Possoz

b. De leden van de Afdeling

Het Secretariaat van de Hoge Raad van Financiën wordt waargenomen door de Studiedienst van de FOD Financiën. Volgende leden van de Studiedienst hebben aan de vergaderingen deelgenomen: Adriaan Luyten, Pierre-Alexandre Modart, Jean-Baptiste Traversa en Geert Van Reybrouck. Daarnaast heeft ook Ann Stans van de Dienst Reglementering van de FOD Financiën bijgedragen aan het rapport. Tenslotte werden ook Dirk Moens en Isabelle Vincent van de FOD Sociale Zekerheid bij de werkzaamheden betrokken.

C. De gebruikte simulatiemethodes

a. De modellen

Voor het advies zijn er 2 verschillende simulatiemodellen gebruikt:

1) Het SIRE-model dat ook in vroegere adviezen en rapporten van de HRF over de personenbelasting steeds is gebruikt. Belangrijk daarbij is dat dit model:

- werkt op een representatieve steekproef van de aangiften (in de regel 1/200 aangiften die ad random zijn geselecteerd);
- een vereenvoudigd berekeningsmodel heeft waar sommige nauwelijks gebruikte aangiftecodes of specifieke situaties niet worden meegenomen;
- als belastingeenheid het fiscaal gezin neemt. Dit betekent dat bij de decielenverdeling de fiscaal alleenstaanden en de gehuwden in dezelfde decielen zijn vervat. Zo is een alleenstaande met een belastbaar inkomen van 50.000 euro in hetzelfde deciel terug te vinden als een koppel waarvan de ene partner een belastbaar inkomen heeft van 30.000 en de andere een van 20.000 euro.

2) Het Aurora-model dat:

- werkt op de totaliteit van alle aangiften en alle aangiftegegevens;
- werkt met het berekeningsprogramma van de personenbelasting, inclusief alle optimalisatieberekeningen¹;
- de effecten kan weergeven per overheidsentiteit, ook de gemeenten en de sociale zekerheid;
- om een beter inzicht in de decielenverdeling te krijgen, een verdeling maakt tussen fiscaal alleenstaanden en fiscaal gehuwden. Dit betekent bv dat een alleenstaande met een belastbaar inkomen van 50.000 euro bij de alleenstaanden in deciel 10 zal verschijnen, terwijl het koppel waarvan de ene partner een belastbaar inkomen van 30.000 euro en de andere van 20.000 euro heeft (totaal belastbaar inkomen 50.000 euro), in deciel 7 van de gehuwden verschijnt;

b. De decielenverdeling van de belastbaar inkomsten

Decielen Sire

	Alleenstaanden	Fiscaal gehuwden
	Bovengrens	
Zonder belastbaar inkomen	0,00	0,00
Deciel 1	2.539,25	20.348,42
Deciel 2	9.381,02	25.935,75
Deciel 3	13.960,43	31.177,56
Deciel 4	15.904,83	35.977,66
Deciel 5	18.388,36	42.302,56
Deciel 6	21.269,19	50.149,78
Deciel 7	25.068,39	59.141,63
Deciel 8	30.359,27	70.614,54
Deciel 9	39.567,20	90.541,81
Deciel 10	-	

Bron : model SIRE 2018-2021 (aanslagjaar 2019 – inkomstenjaar 2018)

Decielen Aurora

	Alleenstaanden	Fiscaal gehuwden
	Bovengrens	
Zonder belastbaar inkomen	0	0
Deciel 1	2.730	21.438
Deciel 2	9.954	27.504
Deciel 3	14.280	32.828
Deciel 4	16.229	38.279
Deciel 5	18.658	44.753
Deciel 6	21.780	52.353
Deciel 7	25.718	61.536
Deciel 8	30.745	73.389
Deciel 9	39.923	93.827
Deciel 10	>39.923	>93.827

Bron : model Aurora (aanslagjaar 2019 – inkomstenjaar 2018)

1 Zowel wetgeving als rechtspraak hebben er voor gezorgd dat er bij de berekening van de personenbelasting een aantal "optimalisatieberekeningen" moeten gebeuren. Zo worden afzonderlijke belastbare inkomsten globaal belast wanneer dit voordeliger is dan de afzonderlijke belasting, wordt het huwelijksquotiënt niet toegepast indien dit de belastingplichtige geen voordeel oplevert, wordt het zogenaamde Imfelt-Garcet-arrest toegepast, enz...

1. Het basisscenario uit het rapport van mei 2020

In het advies van mei 2020 heeft de Afdeling een voorkeur uitgesproken voor volgende 2 maatregelen:

- De verhoging van het belastingvrije minimum per belastingplichtige tot het bedrag van het leefloon van een alleenstaande, met equivalente beperking van de belastingvermindering voor vervangingsinkomens.
- De opheffing van de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid (BBSZ).

De eerste maatregel heeft een impact op de ontvangsten uit de personenbelasting van zowel het federale als het gewestelijke niveau. Dit is een gevolg van de bijzondere financieringswet. De tweede maatregel treft enkel de sociale zekerheid.

Gezien de budgettaire kost lijkt het raadzaam om de maatregelen stapsgewijs in te voeren. Indien slechts één van de 2 maatregelen budgettair haalbaar is, spreekt de Afdeling een voorkeur uit voor de afschaffing van de BBSZ. Immers, de BBSZ leidt tot een erg hoog marginaal tarief in een beperkte inkomenscategorie, en weegt zwaarder voor alleenstaanden dan voor gehuwden en wettelijk samenwonenden.

De Afdeling wijst erop dat de BBSZ niet van toepassing is op belastingplichtigen met als enig belastbaar beroepsinkomen een inkomen als zelfstandige. Door het afschaffen of verminderen van de BBSZ zouden zij bijgevolg kleinere belastingverminderingen genieten dan werknemers, of geen. De Afdeling pleit er dan ook voor om - in voorkomend geval - een finaal even grote belastingvermindering toe te kennen aan zelfstandigen waarbij, onder meer, de supplementaire sociale zekerheidsbijdrage voor zelfstandigen, die werd geïntroduceerd bij de invoering van de BBSZ, wordt aangepast.

In onderstaande tabellen wordt de budgettaire impact en de financiële impact per deciel gesimuleerd. De simulaties werden uitgevoerd op basis van de wetgeving van 2021, met gegevens over het belastbaar inkomen uit 2018.

Tabel 1: Budgettaire impact van de verschillende simulaties (miljoenen²)

Miljoenen euro	2018	2021
Verhoging van de belastingvrije som tot op het niveau van het leefloon	-3.768,05	-4.128,66
Verhoging van de belastingvrije som met de helft van het verschil tussen de belastingvrije som en het leefloon	-1.821,81	-1.996,16
Opheffing van de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid ³	-1.159,70	-1.270,69

2 De prognoses van de op basis van de inkomsten van 2018 berekende gegevens zijn gebaseerd op de macro-economische parameters die zijn opgenomen in de door het Federaal Planbureau opgestelde economische begroting van februari 2021.

3 De Afdeling wijst erop dat er ook een minderontvangst zal voortvloeien uit de afschaffing van de bijdrage van 0,4% voor de zelfstandigen, tenminste voor het gedeelte dat niet aangerekend wordt op de BBSZ.

In de eerste simulatie wordt de belastingvrije som verhoogd tot het niveau van het leefloon voor een alleenstaande⁴. In de tweede simulatie wordt de verhoging van de belastingvrije som beperkt tot de helft van het verschil tussen het leefloon en de belastingvrije som. De belastingvrije som wordt dus met 1.383 euro verhoogd, en niet met 2.766 euro.

Tabel 2: Parameters van de simulaties m.b.t. de verhoging van de belastingvrije som

Parameters	Simulatie 1	Simulatie 2
Leefloon 2021	11816	11816
Belastingvrije som 2021	9050	9050
Belastingvrije som simulatie	11816	10434
Verhoging	2766	1383

Tabel 3: Verhoging van de belastingvrije som tot op het niveau van het leefloon

deciel	Alleenstaanden			Fiscaal gehuwden		
	% Winnaars	Gemiddelde winst, in euro	Totale winst in miljoenen euro	% Winnaars	Gemiddelde winst, in euro	Totale winst in miljoenen euro
1	0,12%	175	0,09	16,82%	378	13,93
2	4,94%	94	1,73	62,29%	648	88,26
3	47,70%	400	76,32	88,96%	1.016	197,73
4	37,71%	520	78,63	96,53%	783	165,31
5	89,99%	387	139,46	99,27%	879	191,06
6	94,88%	483	183,85	99,77%	1.139	248,61
7	99,06%	586	232,57	100,00%	1.291	282,46
8	99,50%	688	274,55	99,91%	1.396	305,40
9	99,86%	750	300,40	100,00%	1.485	324,77
10	99,48%	814	324,54	99,77%	1.550	338,39
Totaal	59,85%	597	1.612,13	84,95%	1.141	2.155,92

Bron : model SIRE 2018-2021

Onder alleenstaande belastingplichtigen neemt het percentage winnaars toe met het inkomen, behalve in het 4e deciel en bedraagt het meer dan 90% vanaf het 5e deciel. De gemiddelde winst neemt toe met het inkomen vanaf het 5e deciel.

Onder gehuwde belastingplichtigen is het percentage winnaars zeer hoog vanaf de derde deciel. De gemiddelde winst neemt toe met het inkomen, behalve in de decielen 4 en 5.

Er zijn significante verschillen tussen alleenstaande en gehuwde belastingbetalers in de eerste vier decielen wat het percentage winnaars betreft en in het tweede deciel wat de gemiddelde winst betreft. Deze vaststelling vloeit voort uit de neutralisatie van de effecten van de verhoging van het belastingvrij minimum voor de meeste belastingplichtigen met een vervangingsinkomen als enig inkomen.

⁴ Het referentie-leefloon is het inkomen dat op 1 januari 2021 geldt voor een alleenstaande (categorie 2), d.w.z. 11 816 euro.

Tabel 4: Verhoging van de belastingvrije som met de helft van het verschil tussen de belastingvrije som en het leefloon

deciel	Alleenstaanden			Fiscaal gehuwden		
	% Winnaars	Gemiddelde winst, in euro	Totale winst in miljoenen euro	% Winnaars	Gemiddelde winst, in euro	Totale winst in miljoenen euro
1	0,12%	72	0,04	16,64%	227	8,25
2	4,99%	80	1,59	60,78%	412	54,75
3	47,41%	250	47,41	87,66%	488	93,54
4	35,98%	270	38,91	95,95%	344	72,28
5	86,37%	190	65,84	98,88%	409	88,43
6	94,63%	231	87,57	99,36%	544	118,12
7	98,80%	280	110,74	100,00%	621	135,86
8	99,40%	329	130,99	99,91%	673	147,17
9	99,86%	358	143,59	100,00%	719	157,33
10	99,43%	390	155,33	99,77%	752	164,07
Totaal	59,30%	293	782,0	84,52%	553	1.039,81

Bron : model SIRE 2018-2021

De beperking van de verhoging van de belastingvrije som verandert niets aan de trends die bij de vorige simulatie-analyse werden waargenomen.

Tabel 5: Opheffing van de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid

Deciel	Alleenstaanden			Fiscaal gehuwden		
	% Winnaars	Gemiddelde winst, in euro	Totale winst in miljoenen euro	% Winnaars	Gemiddelde winst, in euro	Totale winst in miljoenen euro
1	0,01%	271	0,01	10,54%	67	1,53
2	0,11%	261	0,12	35,22%	239	18,38
3	0,12%	269	0,13	42,95%	311	29,21
4	0,19%	412	0,31	45,03%	368	36,25
5	0,16%	343	0,22	53,72%	425	49,94
6	40,66%	113	18,40	68,71%	515	77,37
7	60,92%	241	58,95	77,61%	623	105,82
8	71,60%	304	87,15	80,01%	700	122,59
9	74,66%	391	117,02	82,56%	713	128,77
10	75,31%	587	177,37	83,09%	716	130,14
Totaal	28,78%	354	459,69	57,02%	552	700,0

Bron : model SIRE 2018-2021

De afschaffing van de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid komt de lagere decielen onder de alleenstaande belastingplichtigen slechts in zeer geringe mate ten goede. Voor deze belastingplichtigen nemen het percentage winnaars en de gemiddelde winst toe met het inkomen vanaf het zesde deciel.

Het percentage winnaars onder gehuwde belastingplichtigen neemt toe met het inkomen en is hoger dan dat van alleenstaande belastingplichtigen, vooral in de eerste vier decielen. De gemiddelde winst stijgt met het inkomen.

Deze vaststellingen zijn een gevolg van het feit dat er voor belastbare inkomens beneden de 18.592 euro, geen BBSZ verschuldigd is.

2. De compenserende maatregelen in de personenbelasting uit het rapport van mei 2020 met een beperkte budgettaire impact

De Afdeling stipte in haar advies van mei 2020 aan dat het grote aantal uitzonderingsregimes, belastingverminderingen en vrijstellingen de Belgische personenbelasting complex maakt, en dat bepaalde regimes ook vatbaar zijn voor misbruik. Het aantal codes in de aangifte personenbelasting is doorheen de jaren sterk gestegen, en bedroeg in aanslagjaar 2021 829 in Vlaanderen, 835 in Wallonië en 816 in het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Een van de belangrijke oorzaken van het steeds toenemende aantal codes is het feit dat steeds nieuwe maatregelen worden ingevoerd die nieuwe codes vergen, terwijl er zelden bestaande maatregelen worden afgeschaft. De Afdeling pleit er dan ook voor om deze uitzonderingen zorgvuldig tegen het licht te houden, en om geen nieuwe uitzonderingen te introduceren.

De Afdeling stelt voor om de maatregelen met een beperkte budgettaire kost als eerste te onderzoeken. Deze maatregelen hebben een beperkte impact, maar vergroten evenzeer de complexiteit van de personenbelasting. De Afdeling acht het echter niet aangewezen om de effecten op komende aanslagjaren van vroeger toegekende maar vandaag niet meer geldende belastingvoordelen (uitdoofscenario) te neutraliseren; de betrokken belastingplichtigen hebben immers de rechtmatige verwachting dat zij die voordelen zouden behouden. Daarnaast zijn er ook bepaalde maatregelen waarvan het behoud door de Afdeling wordt bepleit. Zo is de Afdeling van oordeel dat de afschaffing van de investeringsaftrek bij winsten en baten het herstel na de Covid-19 crisis kan fnuiken, en dat ze bovendien kan resulteren in een sterkere vervennootschappelijking. De Afdeling vindt het bovendien niet opportuun om de vrijstelling voor pensioenen van oorlogsslachtoffers af te schaffen. De afschaffing van de vrijstelling voor fietsvergoedingen kan volgens de Afdeling enkel plaatsvinden binnen een bredere hervorming van de mobiliteitsfiscaliteit. Er moet opgemerkt worden dat bepaalde maatregelen onder de bevoegdheid van de Gewesten vallen. De Afdeling is ook bevoegd voor de fiscaliteit van alle soorten deelstaten.

2.1. Simulaties afschaffing fiscale uitgaven

Het doel van dit deel is de compenserende maatregelen te kwantificeren die de afschaffing van de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en de verhoging van het belastingvrije som gedeeltelijk kunnen financieren.

Belastingverminderingen die bestaan sinds het aanslagjaar 2019 (inkomstenjaar 2018) zijn ook in deze nota opgenomen.

Alle simulaties zijn uitgevoerd op basis van het microsimulatiemodel AURORA, dat alle aangiften van de personenbelasting met betrekking tot het aanslagjaar 2019 omvat. De simulaties werden uitgevoerd na de toepassing van de laatste fase van de tax shift. Deze

laatste fase wordt van kracht in het aanslagjaar 2020 (inkomstenjaar 2019) en omvat een verhoging van de belastingvrije som, een verruiming van de belastingschijf van 40% en een verhoging van de fiscale werkbonus.

Voor elke maatregel wordt vermeld welke budgettaire opbrengst uit de afschaffing ervan zou voortvloeien. Voor de maatregelen 1 tot en met 22 wordt ook een uitsplitsing naar deciel van de betrokken belastingbetalers gegeven. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de aangiften van individuele belastingplichtigen en gezamenlijke aangiften.

Een aangifte wordt geacht geïmpacteerd te zijn door het schrappen van een maatregel als het effect groter of gelijk is aan 2,5 euro in absolute waarde.

Om redenen van vertrouwelijkheid en met het oog op de naleving van de wetten van de statistiek, wordt een deciel gegroepeerd met een ander deciel wanneer minder dan 3 aangiften in dit deciel geïmpacteerd zijn.

De vermelde begrotingsimpact heeft betrekking op de federale overheid, de gewesten of beide (in de verhouding van de verdeling van de personenbelasting bij toepassing van de financieringswet). In onderstaande tabel hebben maatregelen 1 tot en met 5 en 23 tot en met 26 een impact op zowel het federale als het gewestelijke niveau. Maatregelen 6 tot en met 16 betreffen enkel de federale overheid, terwijl de maatregelen 17 tot en met 22 enkel invloed hebben op de ontvangsten van de gewesten.

**Tabel 6: Overzicht afschaffing fiscale uitgaven
(aanslagjaar 2019 – inkomstenjaar 2018)**

Maatregel	Budgettaire kost (miljoenen euro)	Aantal geïmpacteerde aangiften
1. Forfaitaire kosten bij de bezoldiging van meewerkende echtgenoten	2,83	9 373
2. Toewijzing van inkomsten aan meewerkende echtgenoot	1,78	2 312
3. Forfait voor lange verplaatsingen	0,58	11 407
4. Investeringsaftrek – winst	54,47	63 519
5. Investeringsaftrek – baten	8,38	17 962
6. Belastingkrediet eigen middelen	5,68	6 912
7. Bonificatie voorafbetalingen	6,47	104 202
8. Belastingvermindering voor elektrische voertuigen	1,59	930
9. Belastingvermindering voor interesten van groene leningen	3,34	103 452
10. Belastingvermindering voor lage energiewoningen, passiefwoningen en nulenergiewoningen	1,69	2 295
11. Belastingvermindering voor huisbedienden	0,26	183
12. Belastingvermindering voor aandelen in ontwikkelingsfondsen	0,36	1 856
13. Belastingvermindering voor aankoop werkgeversaandelen	1	4 455
14. Belastingvermindering voor investeringen in groeibedrijven	13,23	6 132
15. Belastingvermindering voor uitgaven m.b.t. een adoptieprocedure	0,49	198
16. Belastingvermindering voor minderwaarden privak	moins de 100 euros	8
17. Regionale belastingvermindering socialehuisvestingmaatschappijen	1,88	1 258
18. Regionale belastingvermindering PWA-cheques	1,85	17 343
19. Regionale belastingvermindering voor monumenten en landschappen	0,42	244
20. Regionale belastingvermindering renovatie (Vlaanderen)	0,03	167
21. Belastingkrediet win-win leningen (Vlaanderen)	6,45	8 613
22. Belastingkrediet coup de pouce (Wallonië)	0,23	349
23. Vrijstelling fietsvergoeding woon-werkverkeer	51,88	
24. Verhoogd forfait voor burgemeesters, schepenen en voorzitters van het OCMW	0,50	
25. Vrijstelling innovatiepremies	3,07	
26. Vrijstelling pensioenen oorlogsslachtoffers	14,35	

In deze tabel zijn enkele uitdovende maatregelen opgenomen (bv. de nummers 9 en 10), alsook enkele maatregelen waarvan de Afdeling de afschaffing niet opportuun acht (bv. de nummers 4, 5 en 26). Tevens wijst de Afdeling er nog eens op dat de problematiek betreffende de fietsvergoeding (nummer 23) bekeken moet worden in een brede hervorming van de volledige mobiliteitsfiscaliteit.

2.1.1. Forfaitaire kosten bij de bezoldiging van meewerkende echtgenoten

Afschaffing van de forfaitaire kosten bij de bezoldiging van meewerkende echtgenoten. Meewerkende echtgenoten kunnen nog steeds werkelijke kosten aangeven.

De kost van de toekenning van forfaitaire beroepskosten voor de bezoldiging van meewerkende echtgenoten wordt geraamd op 2,83 miljoen euro.

Tabel 7: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	3	0,21	0,001%	-69,38
Deciel 3	14.280	8	1,08	0,002%	-135,03
Deciel 4	16.229	4	0,90	0,001%	-224,37
Deciel 5	18.658	3	0,41	0,001%	-136,65
Deciel 6	21.780	3	0,30	0,001%	-100,78
Deciel 7	25.718	5	1,90	0,001%	-379,31
Deciel 8	30.745	7	2,45	0,002%	-349,72
Deciel 9	39.923	4	0,99	0,000%	-246,37
Deciel 10	>39.923				
Totaal		37	8,23	0,001%	-222,38

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 8: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	4	-0,16	0,000%	0,00	0,020%	40,25
Deciel 1	21.438	679	19,26	0,186%	-76,61	0,121%	46,09
Deciel 2	27.504	1 166	101,20	0,488%	-96,72	0,039%	38,00
Deciel 3	32.828	1 114	165,18	0,491%	-153,03	0,013%	36,01
Deciel 4	38.279	1 045	225,19	0,468%	-218,06	0,005%	25,86
Deciel 5	44.753	1 047	278,95	0,470%	-268,41	0,003%	28,57
Deciel 6	52.353	1 018	320,06	0,458%	-316,13	0,002%	35,05
Deciel 7	61.536	865	316,62	0,389%	-367,85	0,002%	26,55
Deciel 8	73.389	781	341,54	0,351%	-440,39	0,002%	41,00
Deciel 9	93.827	676	363,77	0,305%	-538,99	0,000%	52,50
Deciel 10	>93.827	941	687,40	0,424%	-733,00	0,001%	51,89
Totaal		9 336	2 818,99	0,399%	-318,22	0,019%	42,57

Bron: FOD Financiën, AURORA

Van de betrokken fiscaal gehuwden gaan er 8.915 er op achteruit als de forfaitaire kosten worden afgeschaft, terwijl 421 fiscaal gehuwden er op vooruit gaan. Dit zijn voornamelijk fiscaal gehuwden waarbij de andere echtgenoot eerder verliezen heeft geleden. Voor de verliezende fiscaal gehuwden neemt het gemiddelde verlies toe met de decielen van het belastbaar inkomen.

2.1.2. Toewijzing inkomsten aan meewerkende echtgenoot

Op grond van artikel 86 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB92) kan een belastingplichtige die winsten en/of baten ontvangt, een deel van de winsten en/of baten aan zijn of haar echtgenoot toewijzen. Er moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan, waaronder het feit dat zij fiscaal gehuwd zijn. Samenwonende fiscaal gehuwden komen niet voor deze maatregel in aanmerking.

De budgettaire kost van de toewijzing aan de meewerkende echtgenoten wordt geraamd op 1,78 miljoen euro.

2.087 fiscaal gehuwden zullen er op achteruitgaan als deze maatregel wordt afgeschaft, terwijl 225 fiscaal gehuwden erop vooruit zullen gaan. Het gaat om fiscaal gehuwden waarin de belastingplichtige die een deel van dit inkomen toekent, niet ten volle kan profiteren van een belastingvermindering waarop hij recht heeft (belastingvermindering voor aanvullend pensioen). Bij afwezigheid van toewijzing kan de belastingbetaler meer profiteren van zijn belastingvermindering.

Tabel 9: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	111	4,10	0,035%	-82,92	0,015%	67,35
Deciel 2	27.504	333	65,20	0,145%	-206,38	0,005%	87,68
Deciel 3	32.828	285	97,99	0,124%	-360,37	0,005%	111,71
Deciel 4	38.279	230	84,38	0,097%	-406,45	0,007%	162,51
Deciel 5	44.753	219	118,65	0,087%	-625,07	0,012%	76,40
Deciel 6	52.353	210	127,39	0,079%	-750,62	0,016%	89,42
Deciel 7	61.536	182	162,72	0,069%	-1 105,25	0,014%	175,88
Deciel 8	73.389	185	208,19	0,073%	-1 327,03	0,011%	227,77
Deciel 9	93.827	185	271,71	0,076%	-1 637,80	0,008%	100,33
Deciel 10	>93.827	372	636,12	0,160%	-1 806,47	0,009%	82,37
Totaal		2 312	1 776,43	0,094%	-863,83	0,010%	117,24

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.3. Forfait voor lange verplaatsingen

Werknemers die hun werkelijke beroepskosten niet aangeven en die op meer dan 75 km van hun woonplaats werken, krijgen een hoger forfaitair onkostentarief.

Als de afstand tussen woon- en werkplaats tussen 75 en 100 km bedraagt, bedraagt het aanvullende kostenforfait 75 euro. Het forfait bedraagt 125 euro voor werknemers met een woon-werkafstand tussen 101 en 125 kilometer. Boven 125 kilometer bedraagt dit extra forfait 175 euro.

De budgettaire kost van dit aanvullende forfait wordt geraamd op 0,58 miljoen euro.

Tabel 10: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	11	0,19	0,003%	-16,92
Deciel 3	14.280	47	1,25	0,011%	-26,67
Deciel 4	16.229	31	1,11	0,007%	-35,71
Deciel 5	18.658	53	2,50	0,013%	-47,13
Deciel 6	21.780	128	5,68	0,030%	-44,37
Deciel 7	25.718	279	13,10	0,066%	-46,95
Deciel 8	30.745	541	25,75	0,128%	-47,59
Deciel 9	39.923	1 067	49,89	0,253%	-46,75
Deciel 10	>39.923	2 615	135,55	0,620%	-51,83
Totaal		4 772	235,01	0,101%	-49,25

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 11: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	5	0,22	0,002%	-44,53
Deciel 2	27.504	11	0,35	0,005%	-32,20
Deciel 3	32.828	40	1,61	0,018%	-40,26
Deciel 4	38.279	96	4,05	0,043%	-42,21
Deciel 5	44.753	167	8,09	0,076%	-48,46
Deciel 6	52.353	332	15,94	0,150%	-48,02
Deciel 7	61.536	619	31,48	0,280%	-50,86
Deciel 8	73.389	935	46,88	0,423%	-50,13
Deciel 9	93.827	1 592	84,42	0,720%	-53,03
Deciel 10	>93.827	2 833	155,09	1,281%	-54,74
Totaal		6 630	348,14	0,297%	-52,51

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.4. Investeringsaftrek – winsten

Belastingplichtigen die winsten ontvangen, d.w.z. zelfstandigen, kunnen gebruik maken van een investeringsaftrek.

Het tarief van de eenmalige aftrek voor andere investeringen dan octrooien en beveiliging is verhoogd van 8% tot 20% in het aanslagjaar 2019. Dit leidt tot een verhoging van de budgettaire kost verbonden aan de investeringsaftrek.

De budgettaire kost van de investeringsaftrek voor belastingplichtigen die winsten ontvangen, wordt (na toepassing van de laatste fase van de tax shift) geraamd op 54,47 miljoen euro.

Tabel 12: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	110	341,12	0,015%	-4 701,90	0,007%	477,28
Deciel 1	2.730	84	249,34	0,011%	-5 802,62	0,009%	462,73
Deciel 2	9.954	1 122	986,59	0,155%	-1 632,48	0,111%	173,18
Deciel 3	14.280	2 490	1 502,21	0,575%	-621,15	0,015%	62,89
Deciel 4	16.229	1 482	1 042,59	0,348%	-711,01	0,004%	30,72
Deciel 5	18.658	1 885	1 124,62	0,444%	-601,25	0,003%	127,14
Deciel 6	21.780	2 354	1 514,08	0,557%	-644,14	0,001%	100,97
Deciel 7	25.718	2 555	1 486,30	0,605%	-582,20	0,000%	24,61
Deciel 8	30.745	3 200	1 795,04	0,758%	-561,23	0,000%	349,38
Deciel 9	39.923	3 747	2 414,71	0,888%	-644,78	0,000%	4,68
Deciel 10	>39.923	4 472	4 586,42	1,060%	-1 025,58	0,000%	0,00
Totaal		23 501	17 042,99	0,482%	-750,83	0,014%	190,07

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 13: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	17	27,39	0,034%	-4 670,76	0,049%	530,43
Deciel 1	21.438	1 689	2 510,83	0,586%	-2 008,93	0,178%	235,99
Deciel 2	27.504	2 498	2 206,91	1,078%	-931,83	0,052%	118,65
Deciel 3	32.828	3 014	2 426,79	1,324%	-830,97	0,039%	62,66
Deciel 4	38.279	3 720	3 348,61	1,661%	-912,19	0,021%	39,37
Deciel 5	44.753	4 773	3 786,77	2,150%	-797,01	0,009%	116,10
Deciel 6	52.353	5 599	4 661,75	2,522%	-836,02	0,009%	75,02
Deciel 7	61.536	5 709	4 725,25	2,576%	-829,84	0,005%	193,80
Deciel 8	73.389	5 288	4 381,62	2,386%	-830,48	0,005%	73,39
Deciel 9	93.827	4 371	4 118,59	1,974%	-943,41	0,002%	70,61
Deciel 10	>93.827	3 340	5 237,17	1,507%	-1 572,08	0,004%	125,23
Totaal		40 018	37 431,69	1,760%	-955,94	0,033%	174,81

Bron: FOD Financiën, AURORA

23.501 alleenstaande belastingplichtigen worden getroffen (22.861 verliezers en 640 winnaars), evenals 40.018 fiscaal gehuwden (39.920 fiscaal gehuwden worden benadeeld en 728 fiscaal gehuwden worden bevoordeeld).

De belastingbetalers die voordeel hebben bij de afschaffing hebben recht op het belastingkrediet voor lage inkomens. Door aanspraak te maken op de investeringsaftrek, is hun inkomen te laag om van deze belastingvermindering te kunnen profiteren.

Het wegvallen van de investeringsaftrek kan ook een invloed hebben op de keuze van de optimale strategie (huwelijksquotiënt en globalisering).

2.1.5. Investeringsaftrek – baten

Belastingplichtigen die baten ontvangen, d.w.z. de vrije beroepen, kunnen in aanmerking komen voor een investeringsaftrek.

De budgettaire kost van de investeringsaftrek voor belastingplichtigen met baten wordt geraamd op 8,38 miljoen euro.

7.019 alleenstaande belastingplichtigen worden getroffen door de afschaffing van de investeringsaftrek (6.955 verliezers en 64 winnaars) alsook 10.943 fiscaal gehuwden (10.884 verliezers en 59 winnaars).

Tabel 14: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	4	27,42	0,001%	-6 855,29	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	6	14,09	0,001%	-5 233,25	0,001%	537,93
Deciel 2	9.954	116	47,41	0,016%	-791,75	0,012%	115,08
Deciel 3	14.280	320	126,13	0,075%	-401,11	0,001%	44,28
Deciel 4	16.229	194	57,13	0,045%	-299,73	0,001%	39,43
Deciel 5	18.658	328	114,95	0,077%	-355,07	0,001%	23,16
Deciel 6	21.780	492	158,22	0,117%	-321,58	0,000%	0,00
Deciel 7	25.718	616	181,28	0,146%	-294,29	0,000%	0,00
Deciel 8	30.745	814	222,27	0,193%	-273,06	0,000%	0,00
Deciel 9	39.923	1 322	460,73	0,313%	-348,51	0,000%	0,00
Deciel 10	>39.923	2 807	1 261,04	0,665%	-449,25	0,000%	0,00
Totaal		7 019	2 670,66	0,147%	-385,10	0,001%	120,08

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 15: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	53	35,18	0,018%	-957,18	0,006%	153,72
Deciel 2	27.504	109	45,00	0,046%	-450,86	0,004%	67,57
Deciel 3	32.828	182	87,64	0,081%	-493,59	0,001%	236,94
Deciel 4	38.279	273	108,28	0,122%	-401,36	0,001%	28,19
Deciel 5	44.753	468	261,10	0,209%	-565,58	0,003%	33,13
Deciel 6	52.353	799	404,31	0,359%	-508,63	0,002%	13,59
Deciel 7	61.536	1 147	431,85	0,516%	-378,70	0,003%	40,55
Deciel 8	73.389	1 667	715,30	0,752%	-430,20	0,002%	32,07
Deciel 9	93.827	2 264	998,99	1,022%	-442,11	0,002%	43,37
Deciel 10	>93.827	3 981	2 619,37	1,797%	-659,18	0,003%	29,47
Totaal		10 943	5 707,01	0,488%	-524,76	0,003%	76,14

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.6. Belastingkrediet eigen middelen

Belastingplichtigen die winsten of baten aangeven, kunnen een belastingkrediet krijgen als zij het eigen vermogen van hun onderneming verhogen. Dit belastingkrediet is beperkt tot 3.750 euro per belastingplichtige.

De budgettaire kost van het belastingkrediet voor eigen middelen bedraagt 5,68 miljoen euro.

Als dit belastingkrediet wordt afgeschaft, is het gemiddelde verlies hoger voor belastingplichtigen zonder belastbaar inkomen en deze behorend tot het eerste deciel, zowel voor alleenstaande belastingplichtigen als voor fiscaal gehuwden. Het verlies bedraagt meer dan 1 000 euro voor belastingplichtigen die tot deze inkomensdecieën behoren. Ook voor fiscaal gehuwden die tot het tiende deciel behoren, is het gemiddelde verlies groter dan 1 000 euro.

Tabel 16: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	54	82,76	0,010%	-1 532,63
Deciel 1	2.730	87	96,87	0,021%	-1 113,40
Deciel 2	9.954	317	249,85	0,075%	-788,18
Deciel 3	14.280	314	213,18	0,074%	-678,90
Deciel 4	16.229	170	114,81	0,040%	-675,38
Deciel 5	18.658	206	148,33	0,049%	-720,03
Deciel 6	21.780	246	154,77	0,058%	-629,15
Deciel 7	25.718	371	231,90	0,088%	-625,06
Deciel 8	30.745	426	260,78	0,101%	-612,16
Deciel 9	39.923	530	357,80	0,126%	-675,09
Deciel 10	>39.923	562	442,20	0,133%	-786,84
Totaal		3 283	2 353,24	0,069%	-716,80

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 17: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	15	38,25	0,074%	-2 549,97
Deciel 1	21.438	186	237,67	0,084%	-1 277,80
Deciel 2	27.504	152	143,19	0,069%	-942,05
Deciel 3	32.828	193	191,37	0,087%	-991,57
Deciel 4	38.279	259	219,56	0,117%	-847,73
Deciel 5	44.753	343	261,00	0,155%	-760,95
Deciel 6	52.353	485	397,27	0,219%	-819,11
Deciel 7	61.536	512	416,78	0,232%	-814,02
Deciel 8	73.389	533	448,55	0,241%	-841,56
Deciel 9	93.827	460	394,85	0,208%	-858,38
Deciel 10	>93.827	491	579,65	0,222%	-1 180,55
Totaal		3 629	3 328,16	0,163%	-917,10

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.7. Bonificatie voor voorafbetalingen

De bonificatie kan worden toegekend aan belastingplichtigen die nog belasting op hun inkomen verschuldigd zijn.

Wanneer het belastbaar inkomen inkomsten met een toeslag omvat (dit is het geval voor zelfstandigen (winsten en baten), hun meewerkende echtgenoten en bedrijfsleiders), worden de voorafbetalingen bij voorrang toegekend om deze belastingtoeslag te vermijden. Alleen het resterende saldo wordt in aanmerking genomen voor de toekenning van een eventuele bonificatie.

De bonificatie heeft een budgettaire kost ten belope van 6,47 miljoen euro.

Tabel 18: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	340	2,07	0,040%	-6,08
Deciel 3	14.280				
Deciel 4	16.229	797	6,45	0,189%	-8,10
Deciel 5	18.658	2 087	22,38	0,495%	-10,73
Deciel 6	21.780	3 806	63,08	0,902%	-16,58
Deciel 7	25.718	4 791	113,27	1,136%	-23,64
Deciel 8	30.745	6 324	202,12	1,499%	-31,96
Deciel 9	39.923	7 696	341,15	1,824%	-44,33
Deciel 10	>39.923	12 877	1 314,44	3,053%	-102,08
Totaal		38 718	2 064,96	0,817%	-53,33

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 19: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	58	0,29	0,026%	-4,99
Deciel 2	27.504	1 784	18,72	0,807%	-10,49
Deciel 3	32.828	3 439	63,16	1,555%	-18,37
Deciel 4	38.279	4 755	118,39	2,150%	-24,90
Deciel 5	44.753	6 263	202,97	2,832%	-32,41
Deciel 6	52.353	7 335	299,75	3,317%	-40,87
Deciel 7	61.536	8 203	397,80	3,709%	-48,49
Deciel 8	73.389	9 099	525,47	4,114%	-57,75
Deciel 9	93.827	9 920	695,65	4,486%	-70,13
Deciel 10	>93.827	14 628	2 079,76	6,615%	-142,18
Totaal		65 484	4 401,96	2,934%	-67,22

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.8. Belastingvermindering voor de aankoop van elektrische voertuigen

Er wordt een belastingvermindering toegekend voor uitgaven die worden gedaan voor de aanschaf van een voertuig op twee, drie of vier wielen, dat uitsluitend wordt aangedreven door een elektrische motor en geschikt is voor het vervoer van ten minste twee personen. De verwerving moet betrekking hebben op een nieuw voertuig. De belastingvermindering bedraagt 15% van de aankoopprijs met een maximumbedrag van 5.040 euro voor een vierwieler en 3.070 euro voor een motorfiets of driewieler.

De budgettaire kost van de belastingvermindering voor de aankoop van elektrische voertuigen wordt geraamd op 1,59 miljoen euro.

Tabel 20: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	7	7,24	0,001%	-1 033,64
Deciel 2	9.954				
Deciel 3	14.280	8	14,57	0,002%	-1 820,79
Deciel 4	16.229	11	23,48	0,003%	-2 134,70
Deciel 5	18.658	22	39,12	0,005%	-1 778,33
Deciel 6	21.780	21	34,00	0,005%	-1 619,10
Deciel 7	25.718	57	117,97	0,014%	-2 069,65
Deciel 8	30.745	81	127,70	0,019%	-1 576,58
Deciel 9	39.923	90	195,98	0,021%	-2 177,61
Deciel 10	>39.923	96	162,80	0,023%	-1 695,81
Totaal		393	722,86	0,008%	-1 839,34

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 21: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	13	17,42	0,003%	-1 339,68
Deciel 2	27.504				
Deciel 3	32.828	18	39,72	0,008%	-2 206,85
Deciel 4	38.279	47	103,64	0,021%	-2 205,20
Deciel 5	44.753	41	111,97	0,019%	-2 730,97
Deciel 6	52.353	67	128,50	0,030%	-1 917,95
Deciel 7	61.536	87	128,95	0,039%	-1 482,24
Deciel 8	73.389	74	113,55	0,033%	-1 534,51
Deciel 9	93.827	91	113,02	0,041%	-1 242,02
Deciel 10	>93.827	99	111,22	0,045%	-1 123,48
Totaal		537	868,01	0,024%	-1 616,41

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.9. Belastingvermindering voor groene leningen

Interesten op leningen die tussen 1 januari 2009 en 31 december 2011 zijn aangegaan ter financiering van uitgaven die op dat tijdstip in aanmerking kwamen voor de belastingvermindering voor energiebesparende investeringen, geven recht op een belastingvermindering ten belope van 30% van de werkelijk betaalde interesten.

Er zij op gewezen dat indien deze belastingvermindering wordt afgeschaft, de belastingbetalers nog steeds hun interesten zullen kunnen aangeven zodat deze in aanmerking kunnen worden genomen voor andere belastingverminderingen.

De belastingvermindering voor interesten op groene leningen heeft een budgettaire kost van 3,34 miljoen euro.

Tabel 22: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	5	0,17	0,001%	-33,31
Deciel 3	14.280	89	3,94	0,021%	-44,23
Deciel 4	16.229	107	5,61	0,025%	-52,40
Deciel 5	18.658	247	14,52	0,059%	-58,80
Deciel 6	21.780	522	29,72	0,124%	-56,94
Deciel 7	25.718	859	49,47	0,204%	-57,59
Deciel 8	30.745	1 460	88,49	0,346%	-60,61
Deciel 9	39.923	2 823	168,30	0,669%	-59,62
Deciel 10	>39.923	5 065	289,91	1,201%	-57,24
Totaal		11 177	650,12	0,236%	-58,17

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 23: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	27	0,98	0,012%	-36,34
Deciel 2	27.504	335	15,04	0,151%	-44,91
Deciel 3	32.828	969	43,93	0,438%	-45,33
Deciel 4	38.279	1 673	84,21	0,757%	-50,33
Deciel 5	44.753	2 657	153,12	1,201%	-57,63
Deciel 6	52.353	3 964	242,67	1,792%	-61,22
Deciel 7	61.536	5 380	375,03	2,433%	-69,71
Deciel 8	73.389	7 253	501,81	3,280%	-69,19
Deciel 9	93.827	8 864	622,90	4,008%	-70,27
Deciel 10	>93.827	9 425	650,44	4,262%	-69,01
Totaal		40 547	2 690,14	1,817%	-66,35

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.10. Belastingvermindering voor lage energiewoningen, passiefwoningen en nulenergiewoningen

De belastingverlagingen voor lage-energie-, passieve en nulenergiewoningen zijn sinds het aanslagjaar 2013 afgeschaft. Er is evenwel voorzien in een overgangsregeling: certificaten voor "lage-energie"-, "passieve" of "nulenergie"-woningen waarvoor uiterlijk op 31 december 2011 een aanvraag is ingediend en die uiterlijk op 29 februari 2012 werden uitgegeven, worden beschouwd als certificaten die op 31 december 2011 werden uitgegeven.

Deze belastingvermindering wordt toegekend voor tien opeenvolgende belastbare tijdperken. De budgettaire kost van deze belastingvermindering bedraagt 1,69 miljoen EUR.

Tabel 24: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 3	14.280	4	0,81	0,001%	-201,51
Deciel 4	16.229	11	4,58	0,003%	-416,54
Deciel 5	18.658	28	7,31	0,007%	-261,17
Deciel 6	21.780	40	17,27	0,009%	-431,67
Deciel 7	25.718	59	31,51	0,014%	-533,99
Deciel 8	30.745	86	46,95	0,020%	-545,92
Deciel 9	39.923	154	102,13	0,037%	-663,19
Deciel 10	>39.923	355	275,17	0,084%	-775,13
Totaal		737	485,72	0,016%	-659,06

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 25: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	3	0,10	0,001%	-33,71
Deciel 2	27.504	15	3,11	0,007%	-207,54
Deciel 3	32.828	24	9,34	0,011%	-389,27
Deciel 4	38.279	56	29,62	0,025%	-529,00
Deciel 5	44.753	79	51,03	0,036%	-645,90
Deciel 6	52.353	128	97,12	0,058%	-758,78
Deciel 7	61.536	180	139,50	0,081%	-775,02
Deciel 8	73.389	267	227,14	0,121%	-850,72
Deciel 9	93.827	396	301,61	0,179%	-761,64
Deciel 10	>93.827	410	343,57	0,185%	-837,97
Totaal		1 558	1 202,15	0,070%	-771,60

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.11. Belastingvermindering voor huisbedienden

Er wordt een belastingvermindering van 30% toegekend voor de bezoldigingen die tijdens het belastbare tijdperk aan een huisbediende worden betaald of toegekend.

Het bedrag waarvoor de belastingvermindering wordt toegekend, is gelijk aan 50% van de toegekende bezoldiging, met een maximum van 7.690 euro.

De belastingverlaging voor huishoudelijk personeel kost 0,26 miljoen euro. Het gemiddelde verlies bij afschaffing van de vermindering bedraagt meer dan 1.000 euro voor alleenstaanden in de decielen 6 en volgende. Voor fiscaal gehuwden bedraagt het verlies meer dan 1 000 euro vanaf het derde deciel.

Tabel 26: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 3	14.280	4	1,79	0,000%	-446,64
Deciel 4	16.229				
Deciel 5	18.658	4	1,50	0,001%	-376,03
Deciel 6	21.780	3	3,14	0,001%	-1 048,14
Deciel 7	25.718	10	12,37	0,002%	-1 236,68
Deciel 8	30.745	4	4,94	0,001%	-1 235,79
Deciel 9	39.923	11	17,67	0,003%	-1 606,21
Deciel 10	>39.923	45	68,03	0,011%	-1 511,83
Totaal		81	109,45	0,002%	-1 351,18

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 27: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	3	1,98	0,001%	-658,47
Deciel 2	27.504				
Deciel 3	32.828	6	8,58	0,003%	-1 430,22
Deciel 4	38.279	12	15,55	0,005%	-1 295,85
Deciel 5	44.753	6	7,20	0,003%	-1 200,22
Deciel 6	52.353	4	6,59	0,002%	-1 647,14
Deciel 7	61.536	6	10,54	0,003%	-1 756,93
Deciel 8	73.389	8	10,06	0,004%	-1 258,07
Deciel 9	93.827	8	11,42	0,004%	-1 427,22
Deciel 10	>93.827	49	77,44	0,022%	-1 580,50
Totaal		102	149,37	0,005%	-1 464,36

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.12. Belastingvermindering voor aandelen in ontwikkelingsfondsen

Deze belastingvermindering betreft inschrijvingen op aandelen op naam die worden uitgegeven door erkende ontwikkelingsfondsen die actief zijn op het gebied van microkredieten. De betaalde bedragen moeten ten minste 380 euro bedragen.

De belastingvermindering is gelijk aan 5% van de betaalde bedragen met een maximum van 320 euro voor de inkomsten van 2018.

De budgettaire kost van deze belastingvermindering bedraagt 0,36 miljoen euro.

Tabel 28: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 3	14.280	6	0,73	0,001%	-121,72
Deciel 4	16.229				
Deciel 5	18.658	12	2,20	0,003%	-183,30
Deciel 6	21.780	40	5,55	0,009%	-138,73
Deciel 7	25.718	61	10,45	0,014%	-171,30
Deciel 8	30.745	90	15,24	0,021%	-169,36
Deciel 9	39.923	136	21,32	0,032%	-156,80
Deciel 10	>39.923	351	58,45	0,083%	-166,54
Totaal		696	113,95	0,015%	-163,72

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 29: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	13	2,18	0,003%	-167,52
Deciel 2	27.504				
Deciel 3	32.828	54	9,99	0,024%	-185,03
Deciel 4	38.279	50	8,35	0,023%	-166,92
Deciel 5	44.753	61	12,87	0,028%	-211,05
Deciel 6	52.353	88	17,80	0,040%	-202,25
Deciel 7	61.536	107	22,76	0,048%	-212,70
Deciel 8	73.389	149	27,42	0,067%	-184,02
Deciel 9	93.827	212	48,81	0,096%	-230,22
Deciel 10	>93.827	426	94,17	0,193%	-221,05
Totaal		1 160	244,34	0,052%	-210,64

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.13. Belastingvermindering voor de verwerving van werkgeversaandelen

Het verwerven van aandelen of deelbewijzen van kapitaal in een vennootschap waarin de belastingplichtige werkt of in een vennootschap waarvan de werkgever van de belastingplichtige een dochteronderneming of kleindochteronderneming is, geeft recht op een belastingvermindering van 30% van de werkelijk betaalde uitgaven. Deze vermindering is beperkt tot 770 euro per echtgenoot en is onverenigbaar met de vermindering voor pensioensparen.

Bij een eventuele afschaffing van deze belastingvermindering is het dus mogelijk dat meer belastingplichtigen voor pensioensparen zullen kiezen.

De budgettaire kost van de belastingvermindering voor de verwerving van werkgeversaandelen bedraagt ongeveer 1 miljoen euro.

Tabel 30: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 3	14.280	7	1,49	0,002%	-212,57
Deciel 4	16.229	11	1,75	0,003%	-158,98
Deciel 5	18.658	22	4,65	0,005%	-211,59
Deciel 6	21.780	53	10,81	0,013%	-203,91
Deciel 7	25.718	160	33,02	0,038%	-206,40
Deciel 8	30.745	209	43,17	0,050%	-206,54
Deciel 9	39.923	328	68,87	0,078%	-209,96
Deciel 10	>39.923	745	166,64	0,177%	-223,68
Totaal		1 535	330,40	0,032%	-215,24

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 31: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	12	2,29	0,003%	-190,94
Deciel 2	27.504				
Deciel 3	32.828	29	5,34	0,013%	-184,01
Deciel 4	38.279	55	11,83	0,025%	-215,08
Deciel 5	44.753	126	27,48	0,057%	-218,08
Deciel 6	52.353	226	49,52	0,102%	-219,12
Deciel 7	61.536	272	60,71	0,123%	-223,21
Deciel 8	73.389	431	95,51	0,195%	-221,60
Deciel 9	93.827	627	145,36	0,284%	-231,84
Deciel 10	>93.827	1 142	274,00	0,516%	-239,93
Totaal		2 920	672,04	0,131%	-230,15

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.14. Belastingvermindering voor investeringen in groeibedrijven (tax shelter start-up en scale-up)

Sinds het aanslagjaar 2016 (inkomstenjaar 2015) wordt een belastingvermindering toegekend aan belastingplichtigen die investeren in een kleine startende onderneming. De investering moet plaatsvinden bij de oprichting van de onderneming of binnen vier jaar daarna. De belastingvermindering bedraagt 30% van het geïnvesteerde bedrag. Voor micro-ondernemingen bedraagt het tarief 45%.

Deze belastingvermindering is met ingang van aanslagjaar 2019 uitgebreid tot groeibedrijven (tax shelter scale-up). In dit geval komt de belastingvermindering overeen met 25% van het geïnvesteerde bedrag.

De budgettaire kost van de tax shelter start-up en scale-up bedraagt 13,23 miljoen euro.

Tabel 32: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	7	0,33	0,002%	-47,12
Deciel 3	14.280	54	14,71	0,013%	-272,37
Deciel 4	16.229	49	18,13	0,012%	-370,06
Deciel 5	18.658	103	38,58	0,024%	-374,54
Deciel 6	21.780	160	91,79	0,038%	-573,67
Deciel 7	25.718	226	202,67	0,054%	-896,79
Deciel 8	30.745	325	337,42	0,077%	-1 038,21
Deciel 9	39.923	480	549,38	0,114%	-1 144,53
Deciel 10	>39.923	982	2 124,15	0,233%	-2 163,09
Totaal		2 386	3 377,15	0,050%	-1 415,40

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 33: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	6	1,01	0,003%	-168,05
Deciel 2	27.504	36	16,13	0,016%	-447,98
Deciel 3	32.828	102	58,53	0,046%	-573,85
Deciel 4	38.279	126	97,03	0,057%	-770,08
Deciel 5	44.753	177	196,02	0,080%	-1 107,44
Deciel 6	52.353	293	335,34	0,132%	-1 144,49
Deciel 7	61.536	381	467,46	0,172%	-1 226,94
Deciel 8	73.389	567	1 095,53	0,256%	-1 932,16
Deciel 9	93.827	771	1 572,53	0,349%	-2 039,60
Deciel 10	>93.827	1 287	6 008,30	0,582%	-4 668,45
Totaal		3 746	9 847,88	0,168%	-2 628,91

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.15. Belastingvermindering voor uitgaven m.b.t. een adoptieprocedure

Deze belastingvermindering is ingevoerd in het aanslagjaar 2019. Zij bedraagt 20% van de kosten die de belastingplichtige in verband met een adoptieprocedure heeft gemaakt. De verlaging mag niet meer dan 6.150 euro per adoptieprocedure bedragen.

Na toepassing van de laatste fase van de tax shift wordt de budgettaire kost van de belastingvermindering voor kosten ten gevolge van een adoptie geraamd op 0,49 miljoen euro.

Tabel 34: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 3	14.280	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 4	16.229	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 5	18.658	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 6	21.780	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 7	25.718	8	19,97	0,001%	-2 496,73
Deciel 8	30.745				
Deciel 9	39.923	6	7,57	0,001%	-1 262,33
Deciel 10	>39.923	17	42,28	0,004%	-2 487,23
Totaal		31	69,83	0,001%	-2 252,60

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 35: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	27.504	3	3,98	0,001%	-1 327,17
Deciel 3	32.828				
Deciel 4	38.279	10	19,61	0,005%	-1 961,24
Deciel 5	44.753	15	35,45	0,007%	-2 363,10
Deciel 6	52.353	14	31,91	0,006%	-2 279,27
Deciel 7	61.536	22	56,10	0,010%	-2 550,08
Deciel 8	73.389	27	69,90	0,012%	-2 588,83
Deciel 9	93.827	41	98,38	0,019%	-2 399,42
Deciel 10	>93.827	35	101,68	0,016%	-2 905,14
Totaal		167	417,01	0,007%	-2 497,04

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.16. Belastingvermindering voor minderwaarden privak

Het gaat om een belastingvermindering van 25% in geval van verlies of minderwaarden bij de volledige splitsing van het aandelenkapitaal van een particuliere privak (niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen) dat op of na 1 januari 2018 is opgericht. Minderwaarden worden in

aanmerking genomen tot een limiet van 25.000 euro, zodat het voordeel maximaal 6.250 euro bedraagt.

Voor het aanslagjaar 2019 (het eerste jaar waarvoor deze belastingvermindering bestaat), wordt deze vermindering in 8 aangiften vermeld. Zes belastingplichtigen genieten dit voordeel, en de budgettaire kost van deze fiscale uitgave (na toepassing van de laatste fase van de tax shift) bedraagt minder dan 100 euro.

2.1.17. Regionale belastingvermindering sociaal verhuurkantoor

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geldt deze vermindering alleen voor uitgaven die vóór 1 januari 2016 zijn gedaan. Voor het Vlaams Gewest is zij geldig voor uitgaven die vóór 1 januari 2019 zijn gedaan.

De belastingvermindering wordt toegekend gedurende negen opeenvolgende belastbare tijdperken waarin het kadastraal inkomen van de woning in het belastbaar inkomen is opgenomen, aan 5% van de werkelijk gemaakte uitgaven voor elk van de belastbare tijdperken, met een maximum van 1.200 euro (bedrag geïndexeerd voor het inkomen van 2018).

De budgettaire kost van de belastingvermindering voor uitgaven voor de renovatie van een woning die via een SHM wordt verhuurd, bedraagt 1,88 miljoen euro.

Tabel 36: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	8	2,08	0,001%	-259,60
Deciel 3	14.280				
Deciel 4	16.229	8	6,05	0,002%	-755,70
Deciel 5	18.658	18	13,92	0,004%	-773,57
Deciel 6	21.780	28	31,31	0,007%	-1 118,39
Deciel 7	25.718	41	47,26	0,010%	-1 152,59
Deciel 8	30.745	57	72,38	0,014%	-1 269,79
Deciel 9	39.923	73	96,44	0,017%	-1 321,09
Deciel 10	>39.923	173	306,82	0,041%	-1 773,55
Totaal		406	576,26	0,009%	-1 419,36

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 37: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	21	8,50	0,005%	-404,91
Deciel 2	27.504				
Deciel 3	32.828	28	22,66	0,013%	-809,16
Deciel 4	38.279	43	52,17	0,019%	-1 213,17
Deciel 5	44.753	54	66,29	0,024%	-1 227,65
Deciel 6	52.353	71	99,23	0,032%	-1 397,57
Deciel 7	61.536	91	129,47	0,041%	-1 422,80
Deciel 8	73.389	136	207,90	0,061%	-1 528,70
Deciel 9	93.827	172	291,04	0,078%	-1 692,11
Deciel 10	>93.827	236	427,61	0,107%	-1 811,91
Totaal		852	1 304,88	0,038%	-1 531,55

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.18. Regionale belastingvermindering PWA-cheques

De aankoop en het gebruik van PWA-cheques (plaatselijke arbeidsbureaus) geven recht op een belastingvermindering van 30% in het Waals Gewest en 15% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Vlaams Gewest heeft met ingang van het aanslagjaar 2019 de PWA-chequeregeling vervangen door de lokale tewerkstellingsregeling. Dit is een identiek belastingvoordeel met een tarief van 30%.

De budgettaire kost van deze belastingvermindering bedraagt 1,85 miljoen euro.

Tabel 38: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	11	0,48	0,003%	-43,32
Deciel 3	14.280	151	9,21	0,036%	-61,01
Deciel 4	16.229	298	20,25	0,071%	-67,94
Deciel 5	18.658	1 349	119,09	0,320%	-88,28
Deciel 6	21.780	1 495	135,03	0,354%	-90,32
Deciel 7	25.718	1 421	130,24	0,337%	-91,66
Deciel 8	30.745	1 283	128,58	0,304%	-100,22
Deciel 9	39.923	1 552	150,33	0,368%	-96,86
Deciel 10	>39.923	1 836	220,83	0,435%	-120,28
Totaal		9 396	914,04	0,198%	-97,28

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 39: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	74	2,57	0,033%	-34,76
Deciel 2	27.504	461	33,99	0,208%	-73,73
Deciel 3	32.828	766	59,08	0,346%	-77,13
Deciel 4	38.279	738	63,75	0,334%	-86,39
Deciel 5	44.753	762	78,98	0,345%	-103,65
Deciel 6	52.353	786	86,38	0,355%	-109,90
Deciel 7	61.536	886	105,31	0,401%	-118,86
Deciel 8	73.389	938	123,83	0,424%	-132,02
Deciel 9	93.827	1 085	147,36	0,491%	-135,81
Deciel 10	>93.827	1 451	234,64	0,656%	-161,71
Totaal		7 947	935,90	0,356%	-117,77

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.19. Regionale belastingvermindering voor monumenten en landschappen

Deze belastingvermindering is afgeschaft in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor het Waals Gewest is het bedrag waarvoor de vermindering wordt toegekend gelijk aan 50% van de niet door subsidies gedekte uitgaven met een maximum van 39.980 euro. De belastingvermindering wordt toegekend naar rato van 30% voor de uitgaven die door de

eigenaar worden gedaan voor het onderhoud en de restauratie van beschermde monumenten of landschappen die voor het publiek toegankelijk zijn en niet te huur worden aangeboden.

In het Vlaamse Gewest is de berekening sinds het aanslagjaar 2019 herzien en bedraagt de belastingvermindering 40% van de gemaakte kosten.

De budgettaire kost van deze belastingvermindering bedraagt 0,42 miljoen euro.

Tabel 40: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	6	0,07	0,000%	-11,47
Deciel 3	14.280				
Deciel 4	16.229				
Deciel 5	18.658				
Deciel 6	21.780	8	1,15	0,002%	-143,49
Deciel 7	25.718	7	4,64	0,002%	-662,46
Deciel 8	30.745	19	18,26	0,005%	-961,04
Deciel 9	39.923	24	31,53	0,006%	-1 313,93
Deciel 10	>39.923	31	87,39	0,007%	-2 818,88
Totaal		95	143,03	0,002%	-1 505,62

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 41: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	27.504	4	0,92	0,002%	-231,04
Deciel 3	32.828	4	2,47	0,002%	-617,72
Deciel 4	38.279	6	6,11	0,003%	-1 018,31
Deciel 5	44.753	10	14,78	0,005%	-1 478,17
Deciel 6	52.353	21	26,80	0,009%	-1 276,07
Deciel 7	61.536	16	40,32	0,007%	-2 520,06
Deciel 8	73.389	20	48,93	0,009%	-2 446,36
Deciel 9	93.827	25	25,82	0,011%	-1 032,73
Deciel 10	>93.827	43	114,25	0,019%	-2 657,07
Totaal		149	280,40	0,007%	-1 881,91

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.20. Regionale belastingvermindering renovatiecontracten (Vlaanderen)

Het Vlaams Gewest kent een belastingvermindering toe aan de natuurlijke persoon die als kredietgever een renovatieovereenkomst sluit met een natuurlijke persoon die als kredietnemer optreedt. De belastingvermindering bedraagt 2,5% van het bedrag dat door de kredietgever in het kader van deze overeenkomst ter beschikking wordt gesteld.

De belastingvermindering bedraagt maximaal 625 euro per belastingplichtige.

De budgettaire kost van de belastingvermindering voor renovatiecontracten bedraagt 0,03 miljoen euro.

Tabel 42: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	9.954	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 3	14.280	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 4	16.229	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 5	18.658	3	0,10	0,000%	-33,79
Deciel 6	21.780				
Deciel 7	25.718	6	0,29	0,001%	-49,02
Deciel 8	30.745	10	1,30	0,002%	-129,58
Deciel 9	39.923	25	3,17	0,006%	-126,70
Deciel 10	>39.923	24	4,66	0,006%	-194,36
Totaal		68	9,52	0,001%	-140,05

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 43: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 2	27.504	7	0,63	0,003%	-89,63
Deciel 3	32.828	6	0,29	0,003%	-48,79
Deciel 4	38.279	8	2,17	0,004%	-271,05
Deciel 5	44.753	3	0,21	0,001%	-70,80
Deciel 6	52.353	14	3,55	0,006%	-253,93
Deciel 7	61.536	14	2,23	0,006%	-158,95
Deciel 8	73.389	12	4,46	0,005%	-371,27
Deciel 9	93.827	16	3,87	0,007%	-241,66
Deciel 10	>93.827	19	7,30	0,009%	-384,03
Totaal		99	24,70	0,004%	-249,49

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.21. Belastingkrediet win-win leningen (Vlaanderen)

Dit fiscaal voordeel betreft leningen die door belastingplichtigen aan kleine ondernemingen worden toegekend.

Het belastingvoordeel wordt toegekend in de vorm van een belastingkrediet. Het bestaat uit een jaarlijks belastingkrediet, gebaseerd op het bedrag van de leningen, en eventueel een eenmalig krediet in geval van wanbetaling door de kredietnemer.

De budgettaire kost van het win-win belastingkrediet bedraagt 6,45 miljoen euro.

Tabel 44: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	10	3,29	0,002%	-329,17
Deciel 1	2.730	24	16,04	0,006%	-668,44
Deciel 2	9.954	52	68,29	0,012%	-1 313,31
Deciel 3	14.280	103	89,15	0,024%	-865,56
Deciel 4	16.229	142	86,63	0,034%	-610,06
Deciel 5	18.658	189	104,98	0,045%	-555,45
Deciel 6	21.780	252	149,48	0,060%	-593,19
Deciel 7	25.718	329	235,84	0,078%	-716,83
Deciel 8	30.745	402	219,41	0,095%	-545,79
Deciel 9	39.923	453	272,08	0,107%	-600,62
Deciel 10	>39.923	863	495,34	0,205%	-573,97
Totaal		2 819	1 740,53	0,059%	-617,43

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 45: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	184	191,87	0,076%	-1 042,76
Deciel 1	21.438				
Deciel 2	27.504	320	296,76	0,145%	-927,37
Deciel 3	32.828	428	364,32	0,194%	-851,22
Deciel 4	38.279	451	439,70	0,204%	-974,95
Deciel 5	44.753	514	419,54	0,232%	-816,23
Deciel 6	52.353	515	385,32	0,233%	-748,19
Deciel 7	61.536	623	510,11	0,282%	-818,79
Deciel 8	73.389	698	524,06	0,316%	-750,80
Deciel 9	93.827	820	626,53	0,371%	-764,06
Deciel 10	>93.827	1 241	951,86	0,561%	-767,01
Totaal		5 794	4 710,07	0,260%	-812,92

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.1.22. Belastingkrediet coup de pouce (Wallonië)

Het Waals Gewest kent sinds het aanslagjaar 2017 ook een belastingkrediet toe aan belastingplichtigen die een lening hebben toegekend aan een startende kmo.

Het belastingkrediet wordt berekend op basis van de geleende bedragen. Het bedraagt 4% voor de eerste vier belastbare tijdperken vanaf het tijdperk waarin de lening wordt afgesloten en 2,5% voor alle daaropvolgende belastbare tijdperken.

Het belastingkrediet "coup de pouce" heeft een budgettaire kost van 0,23 miljoen euro.

Tabel 46: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	2.730	5	1,16	0,001%	-200,00
Deciel 2	9.954				-240,76
Deciel 3	14.280	3	1,68	0,001%	-560,00
Deciel 4	16.229	6	3,14	0,001%	-523,62
Deciel 5	18.658	3	1,15	0,001%	-383,33
Deciel 6	21.780	8	5,27	0,002%	-658,26
Deciel 7	25.718	9	0,99	0,002%	-109,51
Deciel 8	30.745	19	10,58	0,005%	-556,88
Deciel 9	39.923	27	13,34	0,006%	-494,12
Deciel 10	>39.923	50	27,05	0,012%	-541,10
Totaal		130	64,36	0,003%	-495,10

Bron: FOD Financiën, AURORA

Tabel 47: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	3	3,20	0,001%	-1 066,67
Deciel 2	27.504	6	7,66	0,003%	-1 277,42
Deciel 3	32.828	11	12,72	0,005%	-1 156,53
Deciel 4	38.279	11	9,98	0,005%	-906,92
Deciel 5	44.753	14	9,19	0,006%	-656,39
Deciel 6	52.353	20	14,43	0,009%	-721,67
Deciel 7	61.536	20	16,36	0,009%	-817,81
Deciel 8	73.389	28	20,65	0,013%	-737,64
Deciel 9	93.827	45	30,59	0,020%	-679,76
Deciel 10	>93.827	61	35,88	0,028%	-588,16
Totaal		219	160,66	0,010%	-733,62

Bron: FOD Financiën, AURORA

2.2. Nieuwe fiscale uitgaven

De Afdeling constateert dat er ook de laatste maanden opnieuw talrijke fiscale maatregelen zijn genomen die neerkomen op verminderingen, kortingen, afwijkingen, etc. en dus op de creatie van diverse nieuwe fiscale koterijen. Dit verhoogt de complexiteit van het fiscale systeem. Reeds in ons advies van mei 2020 heeft deze Afdeling van de Raad gewezen op de dringende noodzaak van een administratieve fiscale vereenvoudiging. Desalniettemin begrijpt deze Afdeling ook dat gedragswijzigingen van de inwoners van dit land soms enkel kunnen gebeuren met behulp van fiscale maatregelen.

3. Hervorming federale woonfiscaliteit

Ten aanzien van de federale woonfiscaliteit heeft deze Afdeling van de Hoge Raad van Financiën zich gebogen over deze problematiek. De desbetreffende besluiten worden hierna weergegeven.

3.1. Federale voordelen voor de andere dan de eigen woning

3.1.1. Verleende voordelen voor de andere dan de eigen woning

Momenteel worden door de federale overheid de volgende fiscale voordelen voor het verwerven, bouwen, verbouwen, ... van een andere dan de eigen woning verleend:

- de aftrek van interesten van schulden aangaan voor het verwerven of behouden van de woning en van de erfpacht en opstalvergoedingen die worden betaald voor de andere dan de eigen woning (art. 14, WIB 92);
- een belastingvermindering lange termijnsparen voor de kapitaalaflossingen van een hypothecaire lening met een looptijd van minstens 10 jaar die werd aangegaan om een in een lidstaat van de EER gelegen woning, andere dan de eigen woning, te bouwen, te verwerven of te verbouwen (art. 145¹, 3°, WIB 92);
- een belastingvermindering lange termijnsparen voor individuele levensverzekeringen die een lening voor een andere dan de eigen woning waarborgen of wedersamenstellen (art. 145¹, 2°, WIB 92)⁵.

Daarnaast worden in het kader van overgangsbepalingen ook nog volgende voordelen verleend:

- de federale vermindering voor bijkomende interesten (art. 526, § 1, WIB 92)⁶ ;
- de federale vermindering bouwsparen (art. 526, § 2, WIB 92)
- de federale woonbonus (art. 539, WIB 92).

3.1.2. Opheffen van de voordelen voor de andere dan de eigen woning

3.1.2.1. Lopende overeenkomsten

De Afdeling wijst erop dat door in te grijpen in lopende overeenkomsten, zou ingegaan worden tegen de verwachtingen van de betrokken belastingplichtigen⁷. Wanneer enkel de voordelen voor nieuwe

⁵ Deze belastingvermindering wordt ook verleend voor individuele levensverzekeringen die geen verband houden met een lening (zie punt 2 van de nota).

⁶ Vermits de vermindering voor bijkomende interesten (vroegere bijkomende interestaftrek) slechts gedurende een beperkt aantal belastbare tijdperken wordt verleend en bovendien degressief is, is er nog slechts een gering aantal belastingplichtigen aan wie het voordeel wordt verleend en bovendien voor een steeds lager bedrag.

⁷ Het grondwettelijk Hof heeft bv. in zijn arrest 2013-063 van 8 mei 2013 (2013-063n (const-court.be)) met betrekking tot de opheffing van de belastingvermindering voor energiezuinige woningen het volgende gesteld: B.4.1. Indien de wetgever een beleidswijziging noodzakelijk acht, vermog hij te oordelen dat zij met onmiddellijke ingang moet worden doorgevoerd en is hij in beginsel niet ertoe gehouden in een overgangsregeling te voorzien. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn slechts geschonden indien de overgangsregeling of de ontstentenis

overeenkomsten worden opgeheven⁸, is de budgettaire impact in de eerste jaren vanzelfsprekend beperkt⁹.

Om te vermijden dat belastingplichtigen (bv. door een verlenging van de terugbetalingstermijn van de lening) de duurtijd verlengen waarvoor ze een belastingvermindering voor het lange termijnsparen kunnen vragen voor een lopende overeenkomst, kan worden overwogen om een bepaling in te voegen die handelingen die tot doel of gevolg hebben dat de belastingvermindering voor een langere periode kan worden toegekend, niet tegenstelbaar zijn (cf. artikel 14546/1, zoals van toepassing voor het Vlaamse Gewest en artikel 14546bis, WIB 92 zoals van toepassing voor het Waalse Gewest).

Er zou kunnen overwogen worden om in het kader van een vereenvoudigingsoperatie, het voordeel van de verhoogde vermindering voor het bouwsparen terug te brengen tot de gewone vermindering voor het lange termijnsparen en de federale woonbonus te vervangen door een belastingvermindering voor het lange termijnsparen voor de kapitaalaflossingen (en eventueel premies voor een individuele levensverzekering) en de aftrek van interesten. Op die manier wordt er nog steeds een voordeel verleend dat mogelijks kleiner is, maar waarbij geen buitensporige afbreuk lijkt te worden aan het vertrouwensbeginsel, temeer daar de belastingplichtigen reeds meerdere jaren het voorziene voordeel hebben genoten¹⁰.

3.1.2.2. Aftrek van interesten en erfpacht- en opstalvergoedingen

Vooreerst wordt opgemerkt dat de aftrek van interesten niet enkel geldt voor de interesten van schulden die specifiek zijn aangegaan om een andere dan de eigen woning te verwerven of te behouden, maar voor interesten van alle schulden die specifiek zijn aangegaan om een onroerend goed te verwerven of te behouden dat belastbare inkomsten oplevert. De aftrek van opstal- en erfpachtvergoedingen is evenmin beperkt tot de vergoedingen die verband houden met een andere dan de eigen woning. Bovendien worden interesten met betrekking tot een schuld die voor één enkel onroerend goed is aangegaan en vergoedingen met betrekking tot één onroerend goed, van het totale bedrag van de onroerende inkomsten afgetrokken.

Interesten van schulden voor vastgoedfinanciering zijn kosten die worden gedaan om vermogen te verwerven waarvan de opbrengst in principe volledig wordt belast. In dat opzicht lijkt het

daarvan tot een verschil in behandeling leidt waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat of indien aan het vertrouwensbeginsel op buitensporige wijze afbreuk wordt gedaan. Dat laatste is het geval wanneer de rechtmatige verwachtingen van een bepaalde categorie van rechtsonderhorigen worden miskend zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die het ontbreken van een te hunnen voordele ingestelde overgangsregeling kan verantwoorden.

⁸ Een herfinancieringslening wordt in beginsel niet als een nieuwe lening beschouwd, een heropname van een bestaande lening wel.

⁹ Het schrappen van de federale belastingvermindering voor kapitaalaflossingen voor hypothecaire leningen kan ertoe leiden dat belastingplichtigen die toch nog een fiscaal voordeel lange termijnsparen willen, de aankoop of verbouwing van een tweede woning gaan financieren via de techniek van de beleende levensverzekering. Mogelijks zullen ook meer belastingplichtigen die reserves opbouwen in het kader van een tweede pijlerpensioen dat tweede pijlerpensioen gebruiken voor vastgoedfinanciering.

¹⁰ Momenteel is het reeds zo dat de “verhoogde” voordelen van het federale bouwsparen en de federale woonbonus enkel worden verleend wanneer de woning waarvoor de lening is aangegaan vóór 1 januari 2016 een andere dan de eigen woning geworden (art. 526, § 2, eerste lid, 2°, en 539, § 1, eerste lid, 2°, WIB 92).

verdedigbaar om interesten voor vastgoedfinanciering verder in aftrek te laten brengen van het onroerend inkomen.

Er wordt ook opgemerkt dat de aftrekbaarheid van de betaalde erfpacht- en opstalvergoedingen een tegenhanger heeft in de belastbaarheid van de ontvangen erfpacht- en opstalvergoedingen (art. 7, § 1, 3°, WIB 92). Een eventuele opheffing van het voordeel van de aftrek van die vergoedingen moet in samenhang met de belastbaarheid van de verkregen vergoedingen worden bekeken.

3.1.2.3. Vermindering voor lange termijnsparen voor kapitaalaflossingen van hypothecaire lening voor aan andere woning dan de "eigen woning"

Onderstaande tabel geeft voor de aanslagjaren 2015 tot 2020 (respectievelijk de inkomstenjaren 2014-2019) de evolutie weer van het aantal belastingplichtigen dat gebruik maakt van de federale aftrek langetermijnsparen voor kapitaalaflossingen van een andere woning dan de eigen woning, net zoals het totaalbedrag van de toegekende vermindering.

Tabel 48 Federale aftrek langetermijnsparen (kapitaalaflossingen voor een andere woning dan de eigen woning)

Aanslagjaar	Aantal belastingplichtigen	Budgettaire kost (in duizend euro)
2015	148 543	58 576,17
2016	155 039	61 505,73
2017	171 504	67 858,42
2018	195 329	77 739,08
2019	268 071	89 126,71
2020	292 551	100 594,95

Er wordt voorgesteld om deze belastingvermindering af te schaffen voor contracten afgesloten vanaf 1 januari 2022.

Op de lange termijn, zoals vermeld in de tabel, zal dit de federale staat zeker 100 miljoen euro kunnen opbrengen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het totaalbedrag van de belastingvermindering toeneemt. Dit komt door een toename van het aantal begunstigen en doordat het aandeel kapitaalaflossingen ten opzichte van de rente jaarlijks toeneemt.

De budgettaire opbrengst op korte termijn wordt in de eerste jaren geraamd op maximaal 10 miljoen euro, aangezien enkel het aandeel nieuwe contracten zal wegvallen.

3.2. Vermindering voor lange termijnsparen voor individuele levensverzekeringen

Bij toepassing van artikel 145¹, 2°, WIB 92 wordt een belastingvermindering verleend voor premiebetalingen voor individuele levensverzekeringen¹¹. De levensverzekering moet zijn aangegaan vóór de leeftijd van 65 jaar voor een minimumlooptijd van 10 jaar ingeval ook voordelen bij leven zijn voorzien. Voordelen bij leven zijn bedongen ten gunste van de belastingplichtige vanaf de leeftijd van 65 jaar.

De uitkering van een gefiscaliseerde individuele levensverzekering is in beginsel belastbaar als pensioen (art. 34, § 1, 2°, d, WIB 92), tenzij de taks op het lange termijnsparen werd ingehouden (art. 39, § 2, 4°, WIB 92).

De taks op het lange termijnsparen wordt ingehouden op de theoretische afkoopwaarde (of het kapitaal in geval van uitkering) van het levensverzekeringscontract wanneer de verzekeringnemer de leeftijd van 60 jaar bereikt heeft. Wanneer het levensverzekeringscontract wordt afgesloten door een persoon die de leeftijd van 55 jaar of meer heeft bereikt, wordt de taks op het lange termijnsparen ingehouden op de tiende verjaardag van het contract (art. 184, § 1, 1° en 2° en § 2, eerste lid, WDRT).

Anders dan voor het pensioensparen geldt er geen maximumleeftijd voor het verlenen van de vermindering langer termijnsparen voor individuele levensverzekeringen¹². Men kan dus een levensverzekering afsluiten met een eindleeftijd van bv. 99 jaar en tot lang na de inhouding van de taks op het lange termijnsparen premies blijven betalen waarvoor een belastingvermindering kan worden verleend. Een fiscaal voordeel verlenen voor de opbouw van een derde pijlerpensioen aan belastingplichtigen die reeds hun wettelijke pensioen hebben opgenomen, lijkt beleidsmatig weinig zinvol en ook weinig coherent. Bovendien wordt op het kapitaal dat wordt opgebouwd met premies die worden betaald na de inhouding van de taks op het lange termijnsparen en op het rendement op het kapitaal dat voor die inhouding werd opgebouwd, geen inkomstenbelasting meer geheven.¹³

Voor het aanslagjaar 2019 vermeldden 91.460 belastingplichtigen ouder dan 65 jaar premies voor een individueel levensverzekeringscontract gesloten vanaf 1989 in hun aangifte en zij kregen 34,1 miljoen euro belastingvermindering lange termijnsparen. Voor datzelfde aanslagjaar vermeldden 350 belastingplichtigen premies voor een individueel levensverzekeringscontract gesloten voor 1989 in hun aangifte en kregen samen 51.500 euro belastingvermindering lange termijnsparen.

11 Mits het kapitaal dat in uitvoering van het levensverzekeringscontract wordt gevestigd, niet dient voor het wedersamenstellen of het waarborgen van een lening die is aangegaan om de woning te verwerven of te behouden die op het moment waarop de premies of bijdragen zijn betaald de eigen woning is.

12 Wat het pensioensparen betreft, bepaalt artikel 1459, tweede lid, WIB 92 dat de vermindering wordt niet meer verleend vanaf het belastbare tijdperk waarin de spaartegoeden, kapitalen of afkoopwaarden zijn uitgekeerd die afzonderlijk belastbaar zijn in de inkomstenbelasting zijn tegen tarief van 8 pct. (behalve indien het gaat om een uitkering ingevolge het overlijden van de belastingplichtige) of waarin de belastingplichtige de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

13 Ook voor de belastingvermindering lange termijnsparen voor kapitaalaflossingen voor hypothecaire leningen, kan men zich afvragen of het zinvol is om die nog te verlenen aan belastingplichtigen die een bepaalde leeftijd hebben bereikt of hun pensioen hebben opgenomen. Anders dan de belastingvermindering lange termijnsparen voor individuele levensverzekeringen leidt het verlenen van een belastingvermindering lange termijnsparen voor kapitaalaflossingen van hypothecaire leningen niet tot een latere belastbaarheid van een uitkering. Het inkomen van de woning die met de lening werd gefinancierd wordt in principe wel belast.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal belastingplichtigen ouder dan 65 dat een belastingvermindering heeft gevraagd voor premies voor een individuele levensverzekering gesloten vanaf 1989 onderverdeeld volgens leeftijd en het bedrag van de belastingvermindering lange termijnsparen.

Tabel 49: Individuele levensverzekeringen bij 65-plussers

leeftijd	aantal belastingplichtigen	bedrag belastingvermindering (duizend euro)
66-70	60 660	22 991,80
71-75	26 079	9 537,32
76-80	3 829	1 332,93
81-85	726	147,13
86-90	236	27,40
>90	110	19,07
totaal	91 640	34 055,65

4. Milieu- en klimaatheffingen

De Afdeling is van oordeel dat de budgettaire kost van het basisscenario (de sokkel) deels gec recupereerd kan worden door de introductie van milieu- en klimaatheffingen.

Reeds in haar advies van mei 2020 beklemtoonde de Afdeling dat de afwezigheid van een accijns op kerosine voor de luchtvaart, en de afwezigheid van btw op de verkoop van vliegtuigtickets, noch in economische, noch in sociale, en zeker niet in ecologische motieven een verantwoording vinden. De Afdeling is dan ook van oordeel dat Belgische steun aan Europese en internationale initiatieven op dat vlak erg wenselijk is; unilaterale initiatieven van ons land zouden echter de concurrentiepositie van onze luchtvaartsector bezwaren.

Dit bezwaar geldt niet of veel minder voor de invoering van een inscheeptaks¹⁴, vermits die reeds bestaat in verschillende buurlanden.

Een verhoging van de vandaag erg lage accijns op huisbrandolie en aardgas vindt een verantwoording in de doelstelling om de engagementen aangegaan in de klimaatconferentie van Parijs na te komen. Dergelijke verhoging heeft twee gevolgen die aandacht verdienen:

- Via de indexeringsmechanismen, een verhoging van de arbeidskosten en/of een versmalling van de marges toegestaan door de loonwet;
- Een daling van de koopkracht van vele gezinnen met een laag inkomen die relatief meer uitgeven aan accijns en huisbrandolie dan het gewicht van deze producten in de gezondheidsindex.

¹⁴ Cfr. p 335-337 van het advies van de Afdeling van mei 2020

Deze gevolgen kunnen geneutraliseerd worden door de opbrengst van de accijnsverhoging deels aan te wenden voor een verlaging van de werkgeversbijdragen sociale zekerheid, een compensatie boven indexering voor lagere inkomens en – in samenwerking met de Gewesten – selectieve maatregelen om isolatiewerken in woningen te stimuleren. Deze toepassingen beperken desgevallend de ruimte om met de bedoelde opbrengst andere lasten op arbeid te verlichten.

In onderstaande tabel wordt de geschatte opbrengst van de milieu-gerelateerde compenserende maatregelen uit het HRF-rapport van mei 2020 weergegeven. Enkel de beleidsoptie met de hoogst mogelijke accijnsopbrengst wordt in de volgende tabel weergegeven.

Tabel 50: Milieuheffingen

Maatregel	Opbrengst (miljoen euro)
Verhoging accijns huisbrandolie (+20 euro/Kl)	93
Verhoging accijns op aardgas (CO2-equivalent: + 1,4820 euro /MWh)	116
Accijnstarief diesel en benzine op vliegtuigkerosine (600,16 euro / 1000 liter)	1.150
Inscheeptaks van €10 per vliegtuigticket voor vertrekkers, excl. transfer- en transit)	142
Btw op vliegtuigtickets (6%)	202

Vanaf 2023 zal een plasticheffing worden ingevoerd van 0.8 euro per kilogram niet-gerecycleerd verpakkingsafval¹⁵. De opbrengst van deze heffing zal worden aangewend ter financiering van de Europese begroting, en dit als gevolg van het nieuwe eigenmiddelenbesluit.

Dit eigenmiddelenbesluit van 2021 voorziet in een forfaitaire bijdragevermindering voor de landen wiens BNI per inwoner lager ligt dan het gemiddelde van de Europese Unie. Noch voor België, noch voor onze buurlanden is een bijdragevermindering voorzien.

De Europese begroting 2021 meldt geen concreet bedrag inzake de plasticheffing. Er is ons geen raming bekend afkomstig van een Belgische administratie. Wel raamt de Nederlandse rijksbegroting 2021 desbetreffende afdracht op 216 miljoen euro, hetgeen zou oplopen tot 232 miljoen euro in begrotingsjaar 2025.

Deze plasticheffing kan enkel geld opbrengen voor de Belgische schatkist indien er wordt beslist om in dit land meer dan 0.8 euro per kilogram niet gerecycleerd plastic te heffen. De Afdeling heeft zich niet gebogen over de opportuniteit van een dergelijke maatregel.

¹⁵ De plasticheffing wordt ingevoerd met terugwerkende kracht vanaf 2021.

5. De fiscaliteit van sporters

De Afdeling vindt dat het fiscale en parafiscale gunstregime voor sporters moet worden herbekeken¹⁶. Dit werd reeds opgenomen in het regeerakkoord. In deze sectie wordt het bestaande regime beschreven, en worden de gevolgen van een eventuele afschaffing gesimuleerd.

5.1. Afzonderlijke belasting voor de inkomsten van sporters en scheidsrechters

Zowel atleten als scheidsrechters, trainers, coaches en begeleiders (hierna "scheidsrechters" genoemd) genieten van een afzonderlijk belastingtarief op de eerste 19.670 euro (geïndexeerd bedrag voor het inkomstenjaar 2018 - aanslagjaar 2019) van hun inkomsten uit hun sportactiviteit (op basis van artikel 171 WIB 92).

Voor sportbeoefenaars tussen 16 en 25 jaar bedraagt dit afzonderlijk tarief 16,5%.

Voor atleten van 26 jaar en ouder en voor scheidsrechters, trainers, coaches en verzorgers bedraagt dit tarief 33%. Om voor het afzonderlijke tarief van 33% in aanmerking te komen, moeten de belastingplichtigen uit een andere beroepsactiviteit beroepsinkomsten verwerven waarvan het totale belastbare brutobedrag hoger is dan het totale belastbare brutobedrag van de beroepsinkomsten die zij uit al hun voornoemde activiteiten in de sportsector verwerven.

Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, worden de inkomsten van sportbeoefenaars en scheidsrechters behandeld als normale inkomsten.

De tabel 50 vermeldt de bedragen die sporters en scheidsrechters hebben ontvangen uit hun voor de inkomstenbelasting aangegeven activiteiten in de aanslagjaren 2017 tot en met 2019 (respectievelijk de inkomstenjaren 2016 tot en met 2018).

Ook het aantal betrokken belastingbetalers wordt vermeld. De laatste regel van de tabel heeft betrekking op het aantal afzonderlijke belastingplichtigen, aangezien een belastingplichtige zowel inkomsten uit sportbeoefening als inkomsten uit het optreden als scheidsrechter kan ontvangen.

¹⁶ Zie ook de adviezen van het Rekenhof m.b.t. wetsvoorstellen over wijzigingen aan de voordelen voor sportclubs: <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/0911/55K0911002.pdf> en <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/55/0764/55K0764002.pdf>

Tabel 51: Inkomsten verworven door sporters en scheidsrechters

Aanslagjaar	2017			2018			2019		
Inkomstenjaar	2016			2017			2018		
Categorie	Aantal	Totaal (in miljoen en €)	Gemiddelde (in €)	Aantal	Totaal (in miljoen en €)	Gemiddelde (in €)	Aantal	Totaal (in miljoen en €)	Gemiddelde (in €)
Sporters	16 520	216	13 075	16 780	245,61	14 636	17 031	269	15 799
Scheidsrechters	3 613	29	8 070,73	3 990	30	7 406	4 034	33	8 160
Totaal (aantal afzonderlijke belastingplichtigen)	19 942	245	12 294	20 588	275	13 365	20 878	302	14 465

Bron: FOD Financiën, AURORA

De in tabel 51 vermelde inkomsten omvatten alle inkomsten (salarissen, vervroegd vakantiegeld, achterstallige betalingen, verbeurdverklaringen, winsten, vroegere winsten).

Tabel 52 geeft een overzicht van het totale bedrag dat in de aanslagjaren 2017 tot en met 2019 afzonderlijk werd belast. Er zij aan herinnerd dat geen afzonderlijke belastingheffing plaatsvindt indien globalisering voordeliger is voor de belastingplichtige.

Tabel 52: Afzonderlijk belaste bedragen

Aanslagjaar	2017	2018	2019
Totale bedrag (sporters en scheidsrechters) belast aan 16,5%	16,53	17,20	17,06
Totale bedrag (sporters en scheidsrechters) belast aan 33%	19,28	20,29	21,60
Totale bedrag (sporters en scheidsrechters) afzonderlijk belast	35,81	37,49	38,66
Aantal belastingplichtigen dat een afzonderlijk tarief geniet	12 494	12 958	12 863
Gemiddeld bedrag dat afzonderlijk belast wordt (in euro)	2 866,34	2 893,16	3 005,89
Plafond voor afzonderlijke belasting (in euro)	18 890	19 260	19 670

Bron: FOD Financiën, AURORA

Om de budgettaire winst als gevolg van de afschaffing van deze gunstige regeling te beoordelen, is het plafond van 19.670 euro voor de afzonderlijke belastingheffing in een simulatie op alle aangiften waarin de inkomsten van sporters/scheidsrechters in het aanslagjaar 2019 zijn aangegeven, tot nul verlaagd.

De simulatie werd uitgevoerd met behulp van het AURORA-simulatiemodel na toepassing van de laatste fase van de tax shift. Deze laatste fase wordt van kracht in het aanslagjaar 2020 (inkomstenjaar 2019) en omvat een verhoging van de belastingvrije som, een verruiming van de belastingschijf van 40% en een verhoging van de fiscale werkbonus.

In het aanslagjaar 2019 werden in 20.833 aangiften inkomsten van sporters of scheidsrechters aangegeven. De budgettaire winst (voor de federale en de regionale niveaus) als gevolg van de afschaffing van de afzonderlijke belastingregeling voor sporters en scheidsrechters wordt geraamd op 7,2 miljoen euro.

Enkel aangiftes met een impact van 2,5 euro worden geacht te worden beïnvloed door de afschaffing van de gunstige regeling, d.w.z. 13.103 aangiften (12.706 in negatieve en 397 in positieve zin).

In de tabellen 53 en 54 wordt deze winst uitgesplitst naar decielen van belastbaar inkomen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de aangiften van alleenstaande belastingplichtigen en die van fiscaal gehuwden.

In het geval van alleenstaande belastingplichtigen worden 8.381 aangiften negatief beïnvloed, tegenover 291 die positief beïnvloed worden.

Tabel 53: Impact voor alleenstaanden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0
Deciel 1	2.730	1	0	0,00%	-9	0,00%	0
Deciel 2	9.954	92	-2	0,01%	-63	0,02%	64
Deciel 3	14.280	350	4	0,06%	-74	0,03%	116
Deciel 4	16.229	229	29	0,04%	-186	0,01%	133
Deciel 5	18.658	427	83	0,09%	-225	0,01%	179
Deciel 6	21.780	834	209	0,20%	-257	0,00%	163
Deciel 7	25.718	1 317	395	0,31%	-303	0,00%	78
Deciel 8	30.745	2 062	828	0,49%	-405	0,00%	544
Deciel 9	39.923	1 820	893	0,43%	-492	0,00%	89
Deciel 10	>39.923	1 540	3 020	0,36%	-1969	0,00%	435
Totaal		8 672	5 458	0,18%	-656	0,01%	131

Bron: FOD Financiën, AURORA

De afschaffing van de afzonderlijke belasting voor een eerste inkomensschijf van sporters en scheidsrechters zal negatieve gevolgen hebben voor 4.325 fiscaal gehuwden en gunstig zijn voor 106 fiscaal gehuwden.

Tabel 54: Impact voor fiscaal gehuwden

Deciel van het belastbaar inkomen	Bovengrens (in euro)	Aantal aangiften	Totale uitgave (in duizenden €)	% aangiften met verlies	Gemiddeld verlies (in euro)	% aangiften met winst	Gemiddelde winst (in euro)
Geen inkomen	0	0	0,00	0,000%	0,00	0,000%	0,00
Deciel 1	21.438	6	-0,32	0,001%	-68,10	0,002%	112,99
Deciel 2	27.504	31	1,92	0,013%	-81,30	0,001%	120,40
Deciel 3	32.828	59	2,64	0,019%	-108,90	0,008%	101,34
Deciel 4	38.279	147	20,92	0,058%	-187,13	0,008%	178,66
Deciel 5	44.753	326	69,72	0,142%	-224,20	0,005%	56,70
Deciel 6	52.353	645	157,29	0,284%	-255,57	0,008%	189,02
Deciel 7	61.536	874	255,09	0,391%	-295,72	0,004%	78,87
Deciel 8	73.389	1 013	373,72	0,454%	-374,33	0,004%	233,78
Deciel 9	93.827	870	450,22	0,390%	-522,93	0,003%	152,48
Deciel 10	>93.827	460	414,67	0,204%	-931,69	0,004%	613,80
Totaal		4 431	1 745,87	0,194%	-408,10	0,005%	180,68

Bron: FOD Financiën, AURORA

41% van de budgettaire winst van 7,2 miljoen euro is afkomstig van de tiende deciel van alleenstaande belastingbetalers.

We stellen vast dat het tweede deciel van alleenstaande belastingplichtigen en de eerste deciel voor fiscaal gehuwden gemiddeld gezien negatief worden beïnvloed door de afzonderlijke belasting van het inkomen van sporters en scheidsrechters.

Uit een grondige analyse van de aangiftes blijkt dat het om de volgende gevallen gaat:

- De globalisering werd doorgevoerd omdat dit gunstiger was voor belastingbetalers die vervroegd vakantiegeld voor sporters ontvingen (code 1274-2274). Zonder de gunstige regeling voor sporters zouden deze inkomsten worden beschouwd als vervroegd vakantiegeld zoals bedoeld in code 1251-2251. In dit geval zou de afzonderlijke belastingheffing gunstiger zijn en zouden dit vakantiegeld worden belast tegen het gemiddelde belastingtarief, dat zeer laag is aangezien zij tot de laagste inkomensdecielen behoren.
- De optimale strategie wordt gekozen op het niveau van de belasting Staat en niet op het niveau van de totale belasting. Dit betekent dat aan belastingplichtigen geen federale belastingvermindering kan worden verleend in geval van afzonderlijke belastingheffing.

Het is belangrijk te onderstrepen dat voor de twee genoemde decielen (deciel 1 voor fiscaal gehuwden en deciel 2 voor alleenstaande belastingplichtigen) de toepassing van de afzonderlijke belastingheffing gemiddeld gezien negatief is. Dit betekent echter niet dat er in de andere decielen geen belastingplichtigen zijn die een nadeel ondervinden.

Dit is te wijten aan de complexiteit van de berekening van de personenbelasting.

5.2. Vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing

Naast de gunstige behandeling in de personenbelasting genieten sportclubs ook van een vrijstelling van de doorstorting van bedrijfsvoorheffing.

Tabel 55 bevat gegevens voor de inkomensjaren 2013 tot en met 2020. De gegevens voor 2020 zijn nog niet definitief.

Tussen 2013 en 2019 is het aantal clubs dat voor de vrijstelling in aanmerking komt, met 17% gestegen. Het bedrag aan vrijstellingen is in diezelfde periode meer dan verdubbeld van 56,46 miljoen euro in 2013 tot 114,57 miljoen euro in 2019.

Tabel 55: Vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor sportclubs

Inkomstenjaar	Aantal begunstigde clubs	Vrijgestelde bedrijfsvoorheffing (in miljoenen €)
2013	628	56,46
2014	655	60,91
2015	665	68,52
2016	684	71,96
2017	697	84,42
2018	700	96,57
2019	733	114,57
2020	690	111,61

Bron: FOD Financiën, aangiften bedrijfsvoorheffing

5.3. Bijkomende beschouwingen

Een wijziging van het fiscaal en parafiscaal systeem kan tot gevolg hebben dat bijvoorbeeld de Belgische voetbal- en wielerploegen een competitief nadeel zullen hebben ten opzichte van buitenlandse ploegen. De Afdeling pleit er dan ook voor om bij een eventuele afschaffing van deze stelsels gefaseerd te werk te gaan.

De afschaffing van het fiscale stelsel voor sporters heeft zowel op het federale als op het gewestelijke niveau een impact op de ontvangsten uit de personenbelasting. Wat de vrijstelling in de bedrijfsvoorheffing betreft is enkel het federale niveau geïmpacteerd.

De Afdeling wijst erop dat sport een institutionele bevoegdheid van de gemeenschappen is.

6. Auteursrechten

De Afdeling pleit voor de algehele afschaffing van het fiscale regime m.b.t. auteursrechten. De Afdeling is van oordeel dat de aard van een economische activiteit niet de belastingdruk erop moet beïnvloeden. Daarenboven geldt dit regime in de praktijk voor een veel ruimere doelgroep dan oorspronkelijk was bedoeld.

Het fiscale regime met betrekking tot auteursrechten werd beschreven in het HRF-rapport van mei 2020:

Inkomsten verbonden aan auteursrechten worden voor de eerste schijf van 61.200 euro (inkomstenjaar 2019) beschouwd als roerende inkomsten. Het gedeelte boven deze schijf wordt normaliter beschouwd als beroepsinkomsten. Bovendien geniet het deel van de inkomsten die als roerende inkomsten wordt belast van:

- 1) Een forfaitaire aftrek voor beroepskosten die 50% bedraagt op de eerste schijf van 16.320 euro en 25% van de schijf van 16.320¹⁷ euro tot 32.640¹⁸ euro.
- 2) Een afzonderlijke belasting tegen het tarief van 15%.

Een auteursrecht van bijvoorbeeld 15.000 euro wordt zo tegen 7,5% belast.

Het was de intentie van de wetgever om deze belastingregeling voor te behouden aan de auteurs en de kunstenaars die auteursrechten innen na de cessie of concessie van hun rechten op de exploitatie en verspreiding van hun werken. Ondertussen is het regime niet meer beperkt tot auteurs van boeken en artikels. Ook andere beroepsgroepen zoals journalisten, (pers)fotografen, architecten, ingenieurs, software-ontwikkelaars, regisseurs, scenaristen, radio- en tv-makers enz.. passen het regime toe. Uit de praktijk blijkt dat meer en meer beroepsgroepen proberen te genieten van dit fiscaal stelsel. Desalniettemin wijst deze Afdeling erop dat een mogelijke vermindering of afschaffing van dit systeem mogelijks concurrentiële nadelen kan creëren op de arbeidsmarkt. Het lijkt dan ook raadzaam om een eventuele hervorming of afschaffing te spreiden in de tijd.

Dit regime zet een deel van de beroepsinkomsten om in een zeer laag belast roerend inkomen. Het maakt ook geen deel uit van het gezamenlijk belastbare inkomen, wat een voordeel kan opleveren voor sociale prestaties die dat inkomen als referentie nemen. De herkwalificatie in roerend inkomen zorgt er voor dat dit inkomen bij zelfstandigen niet onderworpen wordt aan de sociale zekerheid. Indien men als werknemer een vergoeding krijgt van zijn werkgever voor overdracht van zijn auteursrechten zal beoordeeld worden of deze vergoeding werd toegekend in uitvoering van de arbeidsovereenkomst. Indien er effectief een band bestaat met de geleverde prestaties in het kader van de dienstbetrekking zijn er wel sociale bijdragen verschuldigd.

Dat het regime in volle opmars is, moge blijken uit de volgende cijfers:

17 Alhoewel er geen specifieke wettelijke grondslag voor bestaat, indexeert de Algemene Administratie van de Fiscaliteit toch het basisbedrag van 10.000 euro dat voorkomt in het KB/WIB92.

18 Idem, maar dan voor het basisbedrag van 20.000 euro.

Tabel 56: Auteursrechten

aanslagjaar	Aantal	bruto inkomen	gemiddelde	Δ aantal/2013	Δ bedrag/2013
2013	20 045	107 917 378	5 384		
2014	23 219	129 067 440	5 559	16%	20%
2015	26 335	157 305 080	5 973	31%	46%
2016	29 218	184 137 696	6 302	46%	71%
2017	33 475	225 220 155	6 728	67%	109%
2018	38 313	281 746 193	7 354	91%	161%
2019	44 019	341 766 500	7 764	120%	217%
2020	50 456	399 267 817	7 913	152%	270%

Bron: FOD Financiën, Aurora

Op 8 jaar tijd is het aantal genietters met 152% gestegen en de aangegeven bedragen zelfs met 270%.

De afschaffing van het stelsel van de auteursrechten heeft zowel op het federale als op het gewestelijke niveau een impact op de ontvangsten uit de personenbelasting.

D/2021/11.691/7